

REFERAT Teknik- og Klimaudvalget (2022-2025) d. 05-02-2024

Mødedato	Mandag d. 05. februar 2024 kl. 14:30
Mødested	Mødelokale Nørre Vilstrup, 3. sal, indgang A
Mødedeltagere	Carsten Leth Schmidt, Bent Kloster, Jannie B. Westergaard, Benny Bonde, Børge Koch, Helene Hellesø Appel, Kim Kabelka

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Ny vejforbindelse mellem Vestergade og Stensbækvej i Arnum.....	4
Lukket: Haderslev Busstation.....	7
Ansøgning til statens cykelpulje 2024.....	8
Gram Slotspark - plejeaftale.....	10
Partnerskaber for skovrejsning.....	12
Involvering af borgere i klimaplanen.....	14
Vedtagelse af forslag til Natura 2000-handleplaner.....	16
Orientering om separat kloakering af Over Jerstal.....	18
Ny Rottehandlingsplan 2024-2026.....	20
Udvidelse af regnvandsopland til Jomfrustiprojektet.....	22
Vejnavneændring fra fra Klovtoftvej, 6560 Sommersted til Lille Klovtoftvej, 6560 Sommersted.....	24
Igangsætning af lokalplan for vindmøller ved Kastrup og Tiset.....	26
Høringssvar på lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi.....	28
Skallebækvej 21-61, dispensationsansøgning.....	30
Helhedsplan for havnen og kysten i Sønderballe.....	33
Kommuneplan 2025-2037 - proces og tidsplan for udarbejdelse.....	35
Anvendelse af midler til forskønnelse 2024.....	38
Gensidig orientering.....	40
Politisk koordinering mellem udvalg.....	42
Anlægsbevilling til projekt Forberedelse til oprensning af Haderslev Fjord.....	43
Ekspropriationsbemyndigelse til signalanlæg på Ribe Landevej.....	45
Cykelsti mellem Gram og Brændstrup.....	47
Orientering om sortpletudpegning 2023.....	50
Status på biodiversitetsprojekter.....	52
Indsatsplan for kæmpebjørneklo i Haderslev Kommune.....	54
Status på PFAS.....	56
Udvikling Hærvejen - fælles kvalitetsstandarder.....	58
Hjemtag af eksterne midler - fundraising.....	60
Ankenævns- og domsafgørelser.....	63
Underskriftsside.....	64

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

21/24461

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- dagsordenen godkendes, idet punkt 21-30 ikke behandles særskilt

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt, idet punkt 16 behandles som en drøftelsessag.

Punkt 2: Ny vejforbindelse mellem Vestergade og Stensbækvej i Arnum

23/10644

Sagsresume

Beslutning om linjeføring af ny vejforbindelse mellem Vestergade og Stensbækvej i Arnum, alternativt at bemyndigelsen til ekspropriation af sidearealer til udvidelse af Arnum Nørremark effektueres. Den ny linjeføring skønnes at andrage ca. 4 mio. kr. Der er afsat et budget på 1,3 mio. kr. til eksisterende løsning, som vil kunne indgå i finansieringen. Der peges på finansiering fra Økonomiudvalgets udviklingspulje på 2 mio. kr., og rest på 0,7 mio. kr. foreslås finansieret af Teknik- og Klimaudvalgets anlægsbudget til trafiksikkerhed.

Beslutningskompetencen ligger hos Økonomiudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- ny vejforbindelse mellem Vestergade og Stensbækvej etableres som forslag 1A
- merudgift ved forslag 1A fremlægges i en anlægsbevillingssag i marts med forslag om finansiering på 2 mio. kr. fra Økonomiudvalgets udviklingspulje og restfinansiering fra Pulje til trafiksikkerhed.

Sagsfremstilling

Haderslev Kommunalbestyrelse besluttede 29. november 2022 at bemyndige Teknik og Klima til at iværksætte åstedsforretning med henblik på ekspropriation af de nødvendige arealer for udvidelse af Arnum Nørremark. Det blev samtidigt vedtaget, at der ville blive afholdt et formøde med de berørte borgere.

Formødet endte resultatløst, og en åstedsforretning blev sat i bero.

Teknik og Klima bemærker, at flere løsningsforslag har været fremlagt. Linjeføring og økonomi fremgår af notat, se bilag 1.

Teknik og Klima foreslår en ny holdbar og fremtidssikret adgang som sikrer, at virksomhederne i lokalområdet kan betjenes med en vejforbindelse der lever op til dagens krav for en industrivej, og som også aflaster boligområdet ved Stensbækvej og den første del af Vester-gade. Begge forudsætninger kan opfyldes ved ny vejforbindelse mellem Vestergade og Stensbækvej, vest for landsbyen Arnum, se bilag 2.

Teknik og Klima har, med udgangspunkt i forslag 1A, holdt møder med ejeren af matr.nr. 1062, hvorover en del af vejen anlægges. De ønsker ikke at afgive markjord til ny vejforbindelse. Ligeledes har der været holdt møder med ejeren af Stensbækvej 13B og ejeren af Stensbækvej 15. Begge ejere ønsker ikke at afgive jord til vejanlægget.

Der har været afholdt borgermøde i Arnum Forsamlingshus den 21. november 2023, hvor ca. 100 borgere mødte frem. På mødet blev der orienteret om status for arbejdet med ny vejforbindelse og et foreløbigt bud på processen fremadrettet. Der fremkom efter mødet et forslag om at flytte vejen ind mod øst.

Efter borgermødet har en borger henvendt sig med argumenter imod en ændret vejplacering, som efter hans mening, vil give gener med støj og lysindfald. Borgeren mener, at en ny vej mellem Vestergade og Stensbækvej er unødvendig og

peger på en forbindelse mellem Konge-vej og Nordvangsvej som den bedste løsning.

Teknik og Klima bemærker, at særtransporterne til Dangard, hovedsagelig sker via Spandet – siden ad Vestergade og at Kongevej løsningen vil indebære, at transporterne i endnu højere grad vil belaste landsbyen Arnum. En vejforbindelse mellem Nordvangsvej og Kongevej er anslået til 9,1 mio. kr. og vil berøre to ejendomme med landbrugsdrift.

Teknik og Klima fremlægger nyt forslag til en vejforbindelse mellem Vestergade og Stensbæk-vej, se bilag 3. Vejen placeres tættere ind mod eksisterende bebyggelse i den vestlige side af Arnum. Placeringen medfører et mindre afskåret areal end det ses på kortbilag 1A. Det medfører også, at ejendommen matr.nr. 687, Højrup Ejerlav, beliggende ved Stensbækvej 13, skal erhverves i sin helhed. Mindre restarealer kan tillægges naboejendomme, som ved realisering af projektet, kommer til at ligge tæt på vejen.

Teknik og Klima vurderer, at der med ny vejforbindelse vil kunne ske en mere trafikikkerhedsmæssig og forsvarlig kørsel med de stadig større og tungere transporter til industriområdet fra Vestergade til Stensbækvej.

Begge forslag indeholder fordele og ulemper. Linjeføring som forslag 1A, har den fordel, at kun én ejendom vil få en umiddelbar gene ved vejen tæt op ad grunden. Den vil trafikalt også være den bedste løsning ved krydsningen med Stensbækvej. Ulempen er et forholdsvis stort afskåret areal. Linjeføring som forslag 1B, har den fordel, at det afskårne areal er væsentlig mindre. Den vil til gengæld påvirke fire ejendomme negativt med hensyn til støj og lysindfald. Gennemførelse af denne linjeføring forudsætter erhvervelse af en ejendom i sin helhed.

Teknik og Klima vurderer, at linjeføringen med forslag 1A, vil være den trafikalt bedste løsning trafikikkerhedsmæssig og ud fra en samlet vurdering af nabopåvirkninger. Projektet omfatter anlæg af en ca. 300 meter lang og 6 meter bred kørebane med fast belægning, og 2 meter bred rabat i begge vejsider. Det samlede tværprofil vil være 10 meter.

Omkostninger til erstatninger og anlæg ved linjeføring 1A skønnes at andrage ca. 3,5 – 4,0 mio. kr.

Under forudsætning af beslutning om vejføring forventes projektering og ekspropriation gennemført i løbet af forår/sommer 2024. Udbud og anlægsarbejder forventes igangsat i løbet af sommeren 2024, og forventes afsluttet ultimo 2024/primus 2025.

Økonomiske forhold

Der er i tidligere år meddelt anlægsbevilling og afsat budget på 1,563 mio. kr. til projekt Forbedret infrastruktur i Arnum. Heraf resterer 1,3 mio. kr. i 2023, som forventes overført til 2024 i forbindelse med regnskabssag i februar.

Ved forslag 1A på 4,0 mio. kr. skal der findes finansiering på 2,7 mio. kr. Teknik og Klima forslår, at merudgift på 2,7 mio. kr. finansieres med 2 mio. kr. af Økonomiudvalgets udviklingspulje 2024, og den resterende merudgift forventes finansieret af anlægsprojekt Pulje til Trafikkerhed under Teknik og Klimaudvalget.

Vedtages forslag 1A, vil der restere 4,327 mio. kr. på Økonomiudvalgets udviklingspulje 2024.

Anlægsbevilling og finansiering af ny vejforbindelse i Arnum fremsendes i selvstændig sag til Teknik- og Klimaudvalget, Økonomiudvalget og Haderslev Kommunalbestyrelse i marts.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024
- Økonomiudvalget 20. februar 2024.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Forlag 1A godkendes. Den fulde merudgift foreslås finansieret af Økonomiudvalgets udviklingspulje.

Bilag

Forslag til ny vejforbindelse i Arnum - febr.2021

Forslag 1A

Forslag 1B

Særtransport

Punkt 3: Lukket: Haderslev Busstation

23/22665

Godkendt.

Punkt 4: Ansøgning til statens cykelpulje 2024

24/427

Sagsresume

Beslutning om, hvilke projekter der skal indgå i ansøgning til cykelpuljen 2024. I cykelpuljen 2024 er der et særligt fokus på sikre skoleveje og pendlercyklning, og puljen giver mulighed for at ansøge om tilskud til nye cykelprojekter. Ansøgningerne vægtes ud fra fire kriterier, når det besluttet, hvilke projekter der skal støttes med midler. Teknik og Klima peger på fire projekter, som vurderes at have potentiale til at opnå tilskud fra puljen.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- der søges om medfinansiering fra cykelpuljen 2024 til de fire foreslåede projekter.

Sagsfremstilling

Der er i cykelpuljen 2024 afsat 232 mio. kr. til medfinansiering af kommunale projekter. Puljen giver mulighed for at ansøge om 40 % tilskud til nye cykelstier. Tværkommunale cykelstier og projekter, der forbedrer trafiksikkerheden for cyklister på skoleveje, kan opnå et tilskud på 50 %.

Der er frist for at ansøge til cykelpuljen 2024 den 3. april 2024. Cykelpuljen forventes udmøntet i juni 2024.

I cykelpuljen 2024 er der et særligt fokus på sikre skoleveje og pendlercyklning. Forligskredsen bag infrastruktureaftalen vil vægte disse kriterier, når de beslutter, hvilke projekter der skal opnå tilskud:

- Bedre sammenhæng i cykelinfrastrukturen på tværs af kommunegrænser
- Bedre fremkommelighed på cykelstier og nye cykelstier, der styrker pendling i såvel større som mindre kommuner
- Flest mulige cykelpendlere får gavn af projektet
- Forbedring af trafiksikkerhed og sammenhæng på skolevejsnet.

Udvalget for Plan og Miljø vedtog i 2020 en stiplan for kommunen. Stiplanen kan ses i bilag 1. Stiplanen indeholder en række forslag til nye stipprojekter. Teknik og Klima peger på tre projekter fra stiplanen samt et enkelt projekt fra skolevejsanalysen af Erlev Skole, som kan indgå i en ansøgning til cykelpuljen. De fire projekter er nærmere beskrevet i bilag 2:

1. Enkelttretruede cykelstier langs Vandlingvej fra Eskærhøjvej til Kløvervej samt etablering af krydsningspunkter på Grønningen ved Vandlingvej. Overslagsprisen er 5 mio. kr. heraf er Haderslev Kommunes andel 2,5 mio. kr.
2. Dobbeltrettet cykelsti fra Haderslev til Fjelstrup. Overslagsprisen er 25 mio. kr. heraf er Haderslev Kommunes andel 15 mio. kr.
3. Dobbeltrettet cykelsti fra Starup til Hejsager. Overslagsprisen er 19 mio. kr. heraf er Haderslev Kommunens andel 11,4 mio. kr.
4. Dobbeltrettet cykelsti fra Arnum til Tiset. Overslagsprisen er 13 mio. kr. heraf er Haderslev Kommunes andel 7,8 mio. kr.

De ovenstående projekter er oplyst i prioriteret rækkefølge. Projekt 1 vurderes at have størst potentiale til at opnå tilskud under de udpegede kriterier. Dette projekt vil samtidigt også kunne opnå 50 % tilskud som skolevejsprojekt grundet

afstanden til skolerne, mens afstandene vurderes at være for store i de tre øvrige projekter. Teknik og Klima anbefaler, at der ansøges om tilskud til alle fire projekter.

Økonomiske forhold

I nedenstående tabel er vist, hvad der er afsat netto i korrigeret budget 2024-2027 til udmøntning af cykelstiplan.

I det viste korrigerede budget er der taget højde for finansiering af Gram-Brændstrup cykelsti, jævnfør tidligere sag på dette møde.

Budget i mio. kr.	2024	2025	2026	2027
Korrigeret budget – udgift	1,000	9,000	10,000	7,000
Korrigeret budget – indtægt	0,000	-0,300	-4,000	-2,000
Korrigeret budget – netto – efter finansiering af cykelsti Gram-Brændstrup	1,000	8,700	6,000	5,000

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

Stiplan

Forslag til projekter til cykelpuljen 2024

Punkt 5: Gram Slotspark - plejeaftale

22/8245

Sagsresume

Beslutning om Haderslev Kommunens fortsatte engagement i plejen af Gram Slotspark. Teknik og Klima har fornyet plejeaftalen om Gram Slotspark men har konstateret, at de aftalte plejeniveauer og den aftale plan for udbedring af efterslæbet ikke bliver overholdt. Teknik- og Klimaudvalget bedes derfor tage stilling til den fortsatte kommunale rolle i plejen af slotsparken.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- der tages stilling til, hvorvidt kommunen skal igangsætte udarbejdelse af plejeplan med henblik på at kunne fortsætte engagementet i plejen af Gram Slotspark.

Sagsfremstilling

Gram Slotspark er en privat ejet park. Parken er fredet, og det følger af fredningsvilkårene, at offentligheden skal have adgang til parken.

Teknik- og Klimaudvalget besluttede 13. juni 2022 at forny plejeaftalen for Gram Slotspark med Gram Slot som entreprenør. Udvalget besluttede samtidig, at efterslæbet på plejen skulle udbedres uden ekstra betaling til Gram Slot, som derved selv skulle finansiere det arbejde, der var nødvendigt for at bringe plejen op til plejeaftalens beskrevne niveau, se bilag 1. Den nye plejeaftale trådte i kraft med virkning fra primo 2023.

I løbet af 2023 oplevede Teknik og Klima, at plejeniveauet i parken blev yderligere forringet, og at den aftalte plan for udbedring af efterslæbet, ikke blev overholdt.

Der er samtidig udarbejdet en juridisk vurdering af kommunens muligheder for at fortsætte engagementet i plejen af Gram Slotspark, se bilag 2 for oversigtskort over den samlede fredning og det areal som plejeaftalen omfatter. Det vurderes at være en forudsætning for kommunens fortsatte engagement, at kommunen vedtager en plejeplan for det fredede område. Ifølge Plejebekendtgørelsen kan kommunalbestyrelsen vedtage en plejeplan og gennemføre plejeforanstaltninger på fredede, ikke statsejede arealer, når dette tjener til opnåelse af formålet med fredningen og ikke strider mod fredningsbestemmelserne.

Vedtager kommunen en plejeplan, vil kommunen være forpligtet til at gennemføre foranstaltninger i henhold til plejeplanen, men forud herfor skal ejer tilbydes selv at forestå plejeforanstaltningerne. Hvis ejer vælger selv at forestå foranstaltningerne, har kommunen mulighed for, men er ikke forpligtet til, at godtgøre ejer for de udgifter, der er forbundet hermed, så længe de ikke overstiger de udgifter, kommunen vil have haft ved selv at udføre foranstaltningerne.

Der er derfor to retninger for den fremtidige pleje af parken.

1. At kommunen stopper sit engagement i plejen af parken, eller
2. At kommunen igangsætter udarbejdelse af en plejeplan med hjemmel i Plejebekendtgørelsen.

Det bemærkes, at hvis kommunen for nu stopper sit engagement i plejen af Gram Slotspark, kan kommunen som tilsynsmyndighed med fredningen på sigt blive forpligtet til at vedtage en plejeplan og gennemføre foranstaltninger. Det vil være tilfældet, hvis ejer ikke selv plejer parken på en måde, der sikrer offentligheden adgang eller på anden måde ikke opretholder fredningens formål. Teknik og Klima anbefaler derfor, at der udarbejdes en plejeplan, og at det nuværende engagement fortsætter.

Økonomiske forhold

Der er afsat 0,300 mio. kr. årligt til plejen af Gram Slotspark. Beløbet udbetales jf. plejeaftalen i 2 rater til Gram Slot.

Juridiske aspekter

Vedtagelse af plejeplan for fredede, ikke statslige arealer samt gennemførelse af plejeforanstaltninger sker med hjemmel i Plejebekendtgørelsen.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Der igangsættes udarbejdelse af ny plejeplan med henblik på at fortsætte engagementet.

Bilag

TKU dagsordenspunkt 13. juni 2022

Oversigtskort over fredning og plejeaftale

Punkt 6: Partnerskaber for skovrejsning

23/22768

Sagsresume

Beslutning om indgå partnerskab med Haderslev Domprovsti og skovrejsningsaktørerne Klimaskovfonden og Growing Trees Network om skovrejsningsprojekter i Haderslev Kommune. Finansiering af partnerskaber og skovrejsningsprojekter kommer fra fonde, støttepuljer og virksomhedssponsorater. Klimamålene for skovrejsningstiltagene i klimaplanen er etablering af 1.080 ha i 2030 og samlet set 4.080 ha i 2050. Partnerskaberne er væsentlige for at nå klimamålene.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- Haderslev kommunen indgår partnerskaber med Klimaskovfonden og Growing Trees Network om etablering af skovrejsningsprojekter
- Haderslev Kommune indgår partnerskab med Haderslev Domprovsti om arealer til skovrejsningsprojekter.

Sagsfremstilling

En af de store indsatser i Haderslev Kommunes klimaplan er skovrejsning, som binder store mængder CO₂ og har flere merværdier som for eksempel øget biodiversitet, beskyttelse af grundvand, vandløb, dam og fjord samt rekreative tilbud til borgerne i form af nye gå- og løberuter, bålhytter m.v.

Klimamålene for skovrejsningstiltaget i klimaplanen er 1.080 ha i 2030 og samlet set 4.080 ha i 2050. For at nå klimaplanens CO₂-reduktionsmål på 70 % CO₂-reduktion i 2030 og CO₂-neutralitet i 2050 er det vigtigt at indgå partnerskaber med eksterne aktører, der kan hjælpe med at gennemføre skovrejsningsprojekter. Teknik og Klima har screenet for relevante samarbejdspartnere og fundet to skovrejsningsaktører, der selvstændigt arbejder med at skabe skovrejsningsprojekter og finansiering. Det er Klimaskovfonden og Growing Trees Network.

Ved at indgå partnerskab med de to skovrejsningsaktører åbnes op for muligheden for flere skovrejsningsprojekter i Haderslev Kommune.

Skovrejsningsaktørernes roller i partnerskaberne er dialog med private lodsejere om egnet jord til skovrejsning, dialog med virksomhed om sponsorater, dialog med fonde om støtte samt myndighedsdialog med Haderslev Kommune om tilladelser. Klimaskovfonden er samtidig en national fond under regeringen, der giver direkte økonomisk støtte til skovrejsningsprojekter.

Haderslev Kommunes rolle i partnerskaberne er kommunikation og dialog/introduktion til og med mulige private lodsejere i Haderslev Kommune, og vil derved være med til at åbne op for interessenter.

Ved at indgå partnerskab med Klimaskovfonden og Growing Trees Network vurderer Teknik og Klima, at mulighederne for etablering af selvfinansierede skove i Haderslev Kommune vil blive styrket og bringe kommunen tættere på en indfrielse af klimamålene.

Ved indgåelse af partnerskaber med Klimaskovfonden og Growing Trees Network kan der efterfølgende startes dialog op med lodsejere om skovrejsningsprojekter.

Haderslev Domprovsti har et ønske om at bidrage til den grønne omstilling i Haderslev Kommune ved blandt andet skovrejsning, hvis det kan gøres omkostningsneutralt i forhold til forpagtningsindtægterne fra jordene. Folkekirken er den 3. største jordbesidder i Danmark, og Haderslev Domprovsti ejer ca. 1.030 ha jord i Haderslev Kommune, hvoraf dele allerede er dækket af skov.

Teknik og Klima foreslår, at der indgås en partnerskabsaftale med Haderslev Domprovsti, hvor Klimaskovfonden og Growing Trees Networks vil få til rolle at skabe det økonomiske grundlag for skovrejsning gennem dialog med lodsejere (i dette tilfælde de respektive sognemenighedsråd beliggende i Haderslev Domprovsti), indsamle sponsorater fra virksomheder, hjælpe med ansøgninger til puljer og fonde samt koordinere myndighedsarbejdet med Haderslev Kommune. Haderslev Kommune vil indgå i dialog med Haderslev Domprovsti om valg af skovrejsningsarealer med størst potentialer for merværdi ved skovrejsning. Her screenes blandt andet for grundvandsbeskyttelse, beskyttelse af vandløb samt rekreative formål for borgerne.

Ved indgåelse af partnerskaberne er alle aktører indstillet på at lave et event herom og kommunikere den gode nyhed bredt ud.

Økonomiske forhold

Partnerskaberne er uden kommunal medfinansiering. Kommende skovrejsningsprojekter finansieres gennem fonde og støttepuljer samt virksomhedssponsorater. Der må forventes et ressourceforbrug fra Teknik og Klima til sparring og koordinering.

Procedure

- Teknik og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt. Der udarbejdes en efterfølgende sag til Teknik- og Klimaudvalget om skovrejsning på kommunale arealer.

Bilag

Klima+ partnerskaber - præsentation til kommuner

Info klima + partnerskab_sådan kan din virksomhed være med

klima+ info til lodsejere

Growing Trees Network - Bliv sponsor - Haderslev

Growing Trees Network - Lodsejer info - Haderslev

Pæsentation af Growing Trees Network 19-11-2023_Haderslev

Infofolder - Klimaskovfonden

Punkt 7: Involvering af borgere i klimaplanen

24/518

Sagsresumé

Beslutning om at indgå en aftale med Vanebrudspalæet om at igangsætte en indsats for at involvere borgere aktivt i klimaplanens mål om CO2-reduktioner. Oplægget til den videre proces er, at der holdes en temadag med Vanebrudspalæet, hvor der identificeres målgrupper, hvorefter udvalgte KlimaTopmødeværter oplæres til at involvere borgere som laver egne klimahandlinger. Involveringen kan igangsættes i 1. kvartal 2024 og gennemføres i 2024-2025.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- Haderslev Kommune indgår et samarbejde med Vanebrudspalæet om involvering af borgere i klimaplanen.
- udgift på 0,189 mio. kr. i 2024 til Vanebrudspalæet afholdes indenfor budget 2024 til Klimaplan 2022-2050.

Sagsfremstilling

Involvering af borgerne i Haderslev Kommunes klimaplan er vigtig for at skabe CO2-reduktioner på bl.a. privatbilisme, energiforbrug og det generelle forbrug samt nå klimamålene om 70 % CO2-reduktion i 2030 og CO2-neutralitet i 2050.

Haderslev Kommune som organisation står kun for få procent af den samlede CO2-udledning i kommunen og er afhængige af, at bl.a. borgerne ændrer vaner og reducerer deres klimaaftryk. Kommunen har en væsentlig opgave i forhold til at inspirere og facilitere muligheder og processer for nye klimavenlige vaner, som kan skabe konkrete klimahandlinger. Vi skal ændre på vores normale tanker og handlinger – vores vaner – for at skabe nødvendige ændringer.

Teknik og Klima vurderer, at en grundig involvering af borgerne vil være mest effektiv for at skabe resultater og varige klimareduktioner.

Teknik og Klima har overvejet forskellige initiativer og talt med virksomheder, der involverer gennem "en-til-mange-kommunikation", en app m.v., men foreslår en proces med dialog samt grundig og nærværende involvering. Det tyder effektmålingerne på giver de største CO2-reduktioner og den bedste oplevelse for borgerne. Teknik og Klima har haft en god dialog med firmaet Vanebrudspalæet og vurderer, at det vil være interessant at samarbejde med dem, da de har en gennemtestet og nærværende involveringsproces, som en række andre kommuner i dag benytter sig af. Formålet er at skabe klimaforståelse, klimahandling og klimaopbakning hos borgere til opfyldelse af egne klimamål gennem dialog, motivation og fastholdelse.

Sammen med Vanebrudspalæet vil Haderslev Kommune lægge en strategi for, hvilke målgrupper der skal fokuseres på.

Af oplagte målgrupper kan nævnes:

- Landsbyer/landområder/borgerforeninger
- Administrativt personale i kommunen
- Skoler/ungdomsuddannelser
- Biblioteker
- Private virksomheder

Efter udvælgelse af typisk to målgrupper involveres aktørerne gennem dialog og kickoff-arrangement, hvorefter lokale KlimaTopmødeværter udvælges og læres op til at kunne facilitere KlimaTopmøder lokalt i eget regi. Et eksempel på dette kan være en lokal ildsjæl i en landsby, som faciliterer et lokalt KlimaTopmøde i byens forsamlingshus – selvfølgelig med støtte fra Haderslev Kommunes klimateam. Dette skal skabe en lokal forankring, fællesskab og give mulighed for nemt at skalere involveringsprocessen op og få flere borgere med på den grønne rejse.

Vanebrudspalæet har udviklet en digital klimahandlingsplatform, hvor den enkelte deltager, evt. sammen med sin familie, kan sætte nogle helt konkrete mål for sin egen klimainsats og hvilke områder vedkommende ønsker at ændre på i sin hverdag. Den digitale klimahandlingsplatform kan omregne tiltagene til CO₂-tal, så borgeren kan se og følge CO₂-reduktionen.

Når alle KlimaTopmødedeltagere har udvalgt konkrete CO₂-reducerende tiltag og igangsat indsatsen bliver der løbende samlet op på CO₂-reduktionerne i rapportform.

Konceptet indeholder:

- Turnépakke med strategi for målgrupper/udbredelsesspor i Haderslev Kommune
- Kickoff KlimaTopmøde-arrangement for forskellige beslutningstagere ift. udbredelsessporene og evt. presse
- Kursus for 6 KlimaTopmødeværter, som Haderslev Kommune udvælger
- Involvering af 500 borgere
- Digital platform med CO₂-beregner tilrettet Haderslev Kommune med lokale CO₂-tal, velkomst- og afslutningsselementer, fx velkomstvideo med lokalpolitiker(e), lokale klimaråd fra klimateamet m.v.
- Opfølgning og effekt: Datapakke med opfølgningsdata på borgernes CO₂-reduktioner samt ændrede tankegang og vaner.

Samlet set vurderer Teknik og Klima, at et samarbejde med Vanebrudspalæet vil give en god involvering, som kan fastholde de involverede borgere i varige nye klimavenlige vaner.

Økonomiske forhold

Et samarbejde med Vanebrudspalæet om konceptpakken vil koste 0,189 mio. kr. i 2024, som kan finansieres indenfor det afsatte anlægsbudget i 2024 på 3 mio. kr. til Klimaplan 2022-2050.

Procedure

- Teknik og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt. Benny Bonde stemmer imod, at der indgås aftale med Vanebrudspalæet.

Bilag

Præsentation af Vanebrudspalæets KlimaTopmødekoncept

Punkt 8: Vedtagelse af forslag til Natura 2000-handleplaner

23/18338

Sagsresume

Miljøstyrelsen har den 3. juli 2023 offentliggjort de endelige Natura 2000-planer. På baggrund af de endelige Natura 2000-planer skal der udarbejdes kommunale Natura 2000-handleplaner inden for 12 måneder. Teknik- og Klimaudvalget er orienteret om dette den 9. oktober 2023. En handleplan beskriver den indsats, der skal igangsættes i et Natura 2000-område inden udgangen af 2027. Natura 2000-handleplanerne udarbejdes af de involverede kommuner og Miljøstyrelsen.

Haderslev Kommunes indsats i handleplanerne begrænser sig til en rolle i forhold til myndighedsbehandling og planlægning, hvor kommunen skal varetage de hensyn som Natura 2000-planerne foreskriver, og derudover til at orientere relevante lodsejere i områderne om støtteordninger samt habitatnatur og arter på deres arealer.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- forslag til Natura 2000-handleplaner for Pamhule Skov og Stevning Dam (N92) samt Lillebælt (N112) vedtages og sendes i 8 ugers høring.

Sagsfremstilling

Natura 2000-områder er betegnelsen for et netværk af beskyttede områder i EU. Områderne skal bevare og beskytte naturtyper og vilde dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene. De enkelte Natura 2000-områder er udpeget, fordi de indeholder unikke naturværdier, som skal bevares.

Kommunalbestyrelsen skal udarbejde handleplaner til gennemførelse af Natura 2000-planerne inden for kommunens geografiske område på land og for den kystnære del af vanddistriktet. For det enkelte Natura 2000-område skal handleplanen koordineres og sammenskrives med eventuelle grænsende kommuners handleplaner samt statslige handleplaner for skovbevoksede, fredskovspligtige arealer.

Fem Natura 2000-områder ligger helt eller delvist i Haderslev Kommune. Det er områderne:

- Pamhule Skov og Stevning Dam (N92)
- Lillebælt (N112)
- Vadehavet (N89)
- Lindet Skov, Hønning Mose, Hønning Plantage og Lovrup Skov (N93)
- Stensbæk Plantage og Heder (N253)

Hver Natura 2000-plan indeholder langsigtede målsætninger for naturen i området, samt en oversigt over de indsatser, der skal gennemføres i planperioden 2022-2027. Natura 2000-planerne 2022-2027 har overordnet fokus på:

- Mere naturlige processer og naturens robusthed
- Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder
- Bekæmpe invasive arter

Kommunerne og Miljøstyrelsen har nu udarbejdet forslag til handleplaner. Af de fem førnævnte områder har Haderslev Kommune kun indsatser i Pamhule Skov og Stevning Dam samt Lillebælt. De resterende tre områder er enten udelukkende statslige eller foreskriver ikke en indsats i Haderslev Kommune.

Pamhule Skov og Stevning Dam (N92)

Planen er udarbejdet i samarbejde med Miljøstyrelsen, som også her er ansvarlig for områdets skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Forslag til planen er vedlagt som bilag 1.

Lillebælt (N112)

Planen er udarbejdet i et samarbejde mellem Assens, Haderslev, Kolding og Middelfart Kommuner, som er ansvarlige for gennemførelsen af indsatserne på de privatejede, ikke fredskovspligtige arealer og Miljøstyrelsen, som er ansvarlig for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer. Forslag til planen er vedlagt som bilag 2.

Forslag til de to handleplaner er vedhæftet som bilag. Der kan inden høringen forekomme redaktionelle ændringer i planerne.

Forslag til Natura 2000-handleplanerne offentliggøres via kommunens hjemmeside og pressen. Herudover orienteres Det Grønne Råd.

Økonomiske forhold

Indsatserne forventes primært finansieret ved, at lodsejerne selv ansøger om tilskud til hegning, pleje mv. via statslige støtteordninger. En mindre del af den faciliterende indsats kan finansieres af DUT-midler (statens tilskud til kommunen som kompensation for opgaven).

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

UDKAST Natura 2000-handleplan 2022-2027 N92

UDKAST Natura 2000-handleplan 2022-2027 N112

Punkt 9: Orientering om separat kloakering af Over Jerstal

16/24963

Sagsresume

Orientering om separatkloakering af Over Jerstal. Udvalget får en opfølgning på 450 påbud, og politianmeldelse af 16 sager. Ud af de 16 boliger, hvor separat kloakering er udestående, kan 1 borger eventuelt optage et kommunalt lån under gældende regler, og en politianmeldelse vil først finde sted i denne sag, hvis påbud ikke efterleves, efter borgeren er gjort opmærksom på lånetilbud fra kommunen.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

I forlængelse af den vedtagne spildevandsplan for Haderslev Kommune fra 2014 er 450 ejendomme i Over Jerstal udpeget til at blive separatkloakeret. Ud af disse 450 ejendomme er der 16 sager, der ikke har fulgt kommunens krav om at få separatkloakeret, og som står til en politianmeldelse, se bilag 1.

Imens disse 16 ejendomme ikke er separat kloakeret, har Teknik og Klima næsten udrenset spildevand fra disse ejendomme til Gelså systemet, og det er derfor meget vigtigt, at separatkloakeringen udføres.

Fordelene ved kloakseparering er blandt andet at fjerne risikoen for, at spildevand havner i kældre ved kraftige regnskyl og fjerne risikoen for, at spildevand løber over til vandløb ved kraftige regnskyl. Det betyder også, at renseanlæggene fungerer bedre, fordi de modtager mere koncentreret spildevand.

Inden projektets opstart har Provas og kommunen orienteret borgerne og virksomhederne om projektets forløb og omfang igennem blandt andet borgermøder. Herunder Kommunens rolle som myndighed på projektet. Kommunen har ved borgermøderne orienteret om sagsgang fra påbud til politianmeldelse.

Kommunen har varslet og meddelt påbud efter miljøbeskyttelsesloven §30. Påbuddene giver ejendomsejerne et år til at få udført det nødvendige arbejde på deres grund, herunder nødvendig dokumentation for at opfylde påbuddet. Efterkommes påbuddet ikke, meddeles der en indskærpelse. Tidsfristen for opfyldelse af indskærpelsen meddeles normalt med en tre måneders frist. Hvis påbuddet ikke er opfyldt ved afslutning af denne tidsfrist, politianmeldes forholdet. Inden forholdet politianmeldes kontaktes ejendomsejer.

I de konkrete sager i Over Jerstal var der i september 2023 registreret 40 ejendomme, som ikke havde opfyldt deres påbud om kloakseparering, efter udløb af indskærpelsesfristen. For at følge op på dette er de 40 ejendomme, i oktober-november 2023, kontaktet enten telefonisk eller per brev. Henvendelsen var for at påminde ejendomsejerne om, at det meddelte påbud endnu ikke er opfyldt. Denne henvendelse er udført i henhold til et tidligere politisk ønske i tilsvarende sager. I den forbindelse er antallet af sager der skal politianmeldes blevet reduceret til 16. Ved de resterende 16 sager, der ikke har efterfulgt påbuddet, er næsten sagsbehandlingsskridt en politianmeldelse, se bilag 1.

I marts 2014 besluttede kommunalbestyrelsen, at det skal være muligt at optage lån igennem kommunen til udgifterne til separatkloakering på egen grund efter påbud eller varsel af påbud. De udgifter, der kan gives lån til, er udgifter til afløbsinstallationer, som er nødvendige for separering af spildevand og regnvand. Lånet kan søges af personer, som er

fyldt 65 år, eller får udbetalt pension, delpension eller efterløn og samtidig har fast bopæl her i landet. Lån kan gives, hvis der er friværdi i den pågældende ejendom.

Ud af de 16 boliger, hvor separat kloakering er udestående, kan 1 borger eventuelt optage et lån under ovenstående regler.

I perioden 2019-2023 har Over Jerstal været det eneste kloakeringsprojekt i kommunen. Eventuelle politianmeldelser kommer nu som en naturlig afslutning af projektet.

Se uddybende beskrivelse af sagsgangen, se bilag 2.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

Uddybende beskrivelse af sagsgang (separatkloakering af Over Jerstal)

Punkt 10: Ny Rottehandlingsplan 2024-2026

23/23596

Sagsresume

Beslutning om at sende forslag til rottehandlingsplan i høring. Teknik- og Klimaudvalget besluttede 4. december 2023 at igangsætte arbejdet med en ny rottehandlingsplan for Haderslev Kommune. Den nuværende rottehandlingsplan gælder for perioden 2021-2023, og den skal revideres minimum hvert tredje år. Teknik og Klima har udarbejdet et forslag til en ny Rottehandlingsplan for perioden 2024-2026. Forud for vedtagelse af den nye Rottehandlingsplan ønsker Teknik og Klima at sende planen i seks ugers høring.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- forslag til rottehandlingsplan for Haderslev Kommune for perioden 2024-2026 sendes i høring.

Sagsfremstilling

Teknik- og Klimaudvalget besluttede 4. december 2023 at igangsætte arbejdet med en ny rottehandlingsplan for Haderslev Kommune, se bilag 1. Den nye rottehandlingsplan for perioden 2024 til 2026 giver en status på, hvordan det går med bekæmpelse af rotter i Haderslev Kommune, og beskriver, hvilke indsatser, der vil danne grundlaget for arbejdet i de kommende tre år. Derudover indeholder planen en beskrivelse af rammerne for den kommunale rottebekæmpelse herunder tilsynet med den private bekæmpelse, se bilag 2. Planen erstatter rottehandlingsplan for perioden 2021 til 2023.

I den forgangne planperiode var målet at nedbringe antallet af rotteanmeldelser. Det er kommunen lykkedes med, og i 2023 blev der indgivet knap 1300 anmeldelser til kommunen mod lidt over 1600 anmeldelser i 2021.

Det primære fokus har været på byerne. Teknik og Klima ved dog, at der er store bestande af rotter i landzonen på grund af tilgængeligheden af mad og skjul. Samtidig har der også været fokus på at foretage en mere grøn bekæmpelse, hvor der er brugt fælder frem for gift. Dette har resulteret i, at giftforbruget i den kommunale bekæmpelse er faldet markant siden 2018. Der er dog fortsat et højt giftforbrug i den private bekæmpelse.

Målet i den nye rottehandlingsplan er en effektiv bekæmpelse af rotter i hele kommunens geografiske område, og på mødet i Teknik og Klimaudvalget den 4. december blev det besluttet, at der skulle være tre overordnede indsatsområde, se bilag 2.

Indsatsområde 1 - Kvalitet i rottebekæmpelsen

Teknik og Klima vil arbejde på at nedbringe antallet af genanmeldelser på en ejendom samt have fokus på en høj kvalitet i bekæmpelsen. Dette gælder for såvel de kommunale som de private bekæmpelsessager. Der vil være øget fokus på årsager til eventuelle genbesøg, øget tilsyn, og dialog, for derigennem at sikre bedre kvalitet i bekæmpelsen.

Indsatsområde 2 – Det åbne land

Teknik og Klima vil have fokus på, at der sker rottesikring af bygninger samt give vejledning om korrekt opbevaring af foder og oprydning på landbrugsbedrifter, på mindre ejendomme med dyrehold og ved vildtfodringspladser, således at

rotters levemuligheder i det åbne land forebygges bedst muligt.

Indsatsområde 3 – Miljøbevidst rottebekæmpelse

Teknik og Klima vil udbrede de gode erfaringer fra den kommunale bekæmpelse til den private bekæmpelse, så man også her får mindsket brugen af gift. Dialog og vejledning om eksempelvis alternativer til giftbekæmpelse vil være en af metoderne, ligesom opsætning af rovfuglekasser i udvalgte områder kan være med til at reducere brugen af gift.

Teknik og Klima ønsker, at der foretages en miljøbevidst rottebekæmpelse med henblik på minimering af de miljømæssige gener som følge af giftanvendelse, herunder risiko for resistens og sekundære forgiftninger.

Udgangspunktet for rottehandlingsplanen er den gældende Rottebekendtgørelse og Miljøstyrelsens vejledninger på området.

Der er i Rottebekendtgørelsen ikke stillet krav om, at en rottehandlingsplan skal i offentlig høring. Teknik og Klima vil dog gerne give borgere, samarbejdspartnere og private aktører mulighed for at give deres input til planen, og der er valgt en høringsperiode på seks uger.

Opgaven er gebyrfinansieret og har derfor ikke direkte økonomiske konsekvenser for Haderslev Kommune.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

TKU dagsordenspunkt 4. december 2023

UDKAST - Rottehandlingsplan 2024-2026

Punkt 11: Udvidelse af regnvandsopland til Jomfrustiprojektet

23/19966

Sagsresume

Beslutning om udvidelse af regnvandsopland til Jomfrustiprojektet samt finansiering heraf. Området omkring Louisevej og Christiansfeldvej er medtaget i tillæg nr. 5 til Spildevandsplanen og forudsat separatkloakeret. Separatkloakering af området vil betyde, at Provas kan efterkomme ønsket om at reducere antallet af overløb til Haderslev Fjord. Separeringen vil betyde, at der kommer yderligere vand i bassinerne i Jomfrustiprojektet, hvilket vil medføre en bedre vandkvalitet i bassinerne.

Da hele området ikke er en del af det oprindelige opland for Jomfrustiprojektet, er der tale om en udvidelse af det oprindelige opland. Haderslev Kommune skal afholde udgifterne til anlæggelse af de elementer der alene håndterer regnvand fra vejene. Det foreslås, at udgifterne til håndtering af regnvand fra vejarealerne på Louisevej og Christiansfeldvej afholdes i Jomfrustiprojektet, da der er en naturlig sammenhæng mellem områderne.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- udvidelsen af oplandet for Jomfrustiprojektet godkendes
- den kommunale del af udgiften afholdes inden for Jomfrustiprojektets økonomiske ramme.

Sagsfremstilling

Området omkring Louisevej og Christiansfeldvej er medtaget i tillæg nr. 5 til Spildevandsplanen for Haderslev Kommune som kommunalbestyrelsen godkendte den 27. juni 2023. Tillægget beskriver, at området skal separatkloakeres. Områderne fremgår af bilag 1.

Det er politisk besluttet, at antallet af overløb til fjorden skal reduceres til mindre end et om året. Ved at separatkloakere området omkring Louisevej og Christiansfeld vej vil Provas kunne overholde denne målsætning for udløbet ved Gasværksvej. Provas ønsker derfor at gennemføre projektet i 2024.

Den største del af overfladevandet fra Louisevej og Christiansfeldvej vil i forbindelse med større regnskyl naturligt ende på Jomfrustien og skabe oversvømmelse. Ved at gennemføre separatkloakering af området vil vandet i fremtiden ende i bassinerne i Jomfrustien.

Separeringen vil betyde, at der kommer yderligere vand i bassinerne i Jomfrustiprojektet og dermed sikre hyppigere udskiftning af vandet i bassinerne, hvilket vil medføre en bedre vandkvalitet i bassinerne. Da området ikke er en del af det oprindelige opland for Jomfrustiprojektet, er der tale om en udvidelse af det oprindelige opland.

Haderslev kommune skal afholde udgifterne til anlæggelse af de elementer der alene håndterer regnvand fra vejene. Udgifterne er beregnet til 1,25 mio. kr. Det foreslås, at udgifterne afholdes i Jomfrustiprojektet, da der er en naturlig sammenhæng mellem områderne. Udgifterne kan afholdes inden for den samlede økonomisk ramme. Alternativt udsættes projektet og udgifterne medtages i budgetforhandlingerne 2025-2028

Økonomiske forhold

Udgifterne indeholdes inden for den samlede bevilling til Jomfrustiprojektet.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

Oplande

Punkt 12: Vejnavneændring fra fra Klovtoftvej, 6560 Sommersted til Lille Klovtoftvej, 6560 Sommersted

23/24022

Sagsresume

Beslutning om vejnavneændring af vej fra Klovtoftvej, 6560 Sommersted til Lille Klovtoftvej, 6560 Sommersted på grund af brudt vejstykke.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik-og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik- og Klimaudvalget indstiller, at:

- nyt vejnavn Lille Klovtoftvej, 6560 Sommersted godkendes

Sagsfremstilling

Klovtoftvej er et brudt vejstykke, som er beliggende både i Vejen Kommune og Haderslev Kommune. De to vejstykkerne er brudt af vejen Lille Klovtoftvej.

Adresseloven definerer, at en navngiven vej er et sammenhængende færdselsareal med et fastsat vejnavn. Vejstykker med ”brud” overholder ikke lovgivningen. Brudte vejstykker vanskeliggør søgningen af en direkte rute via GPS og kort, hvilket er en ulempe for både borgere, transport og redningskøretøjer.

Klovtoftvej er brudt op i to vejstykker og afstanden mellem de to vejstykker er ca. 700 m.

Teknik og Klima har været i dialog med Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur (SDFI) om en løsning. Da det er et brudt vejstykke hen over kommunegrænsen, anbefaler SDFI, at der foretages, ændrer vejnavnet på den del Klovtoftvej, der er beliggende i Haderslev Kommune.

Teknik og Klima foreslog at ændre vejnavnet på det østlige vejstykke til: Lille Klovtoftvej, 6560 Sommersted. Teknik og Klima har været i dialog med Lokalhistorisk Arkiv om ændringer af vejnavn.

Lille Klovtoftvej opfylder kriterierne for nye vejnavne og er en fortsættelse af den eksisterende vej, der bryder eksisterende Klovtoftvej.

Den eneste adresse på det berørte vejstykke er tilknyttet Naturstyrelsen matrikel 42 af Stursbøl, Oksenvad. Teknik og Klima har været i dialog med Naturstyrelsen om ændring af vejnavn og de har accepteret ændringen.

Ændringen af vejnavnet får den konsekvens, at et husnummer samtidig ændres, og der etableres et nyt og mere korrekt rækkefølge af husnummer.

Økonomiske forhold

Udgift til opsætning af nyt vejnavneskilt til 2.500 kr. afholdes indenfor udvalgets driftsbudget.

Juridiske aspekter

Adresseændringer foretages i henhold til Adresseloven nr. 136 af 1. februar 2017, samt Bekendtgørelse om vejnavne og adresser, nr. 271 af 13. april 2018.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

Kortbilag til vejnavnesag Lille Klovtoftvej

Punkt 13: Igangsætning af lokalplan for vindmøller ved Kastrup og Tiset

21/7914

Sagsresumé

Beslutning om igangsætning af lokalplan for vindmøller ved Kastrup og Tiset. Teknik og Klima har modtaget en tilkendegivelse fra ansøger om, at der ønskes indledt udarbejdelsen af et plangrundlag for opstilling af op til 17 vindmøller i området med en mindste afstand på 10 gange møllens højde til nærmeste beboelse. Haderslev Kommunalbestyrelse betingede i september 2023, at projektansøger skulle indgå aftale om nedtagningen af alle 17 eksisterende vindmøller i et område ved Kastrup og Tiset, inden udarbejdelsen af en lokalplan kunne igangsættes. Projektansøger har nu indgået aftaler med ejerne af de 17 eksisterende møller om nedtagning af alle de gamle møller og opstilling af 17 nye vindmøller som et fælles projekt. Det indstilles derfor, at udarbejdelsen af lokalplanen igangsættes.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget over for kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- der igangsættes en lokalplanproces for opstilling af op til 17 vindmøller i området.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 26. september 2023 at genoptage udarbejdelsen af et kommuneplantillæg, der muliggør opstilling af op til 17 vindmøller i området ved Kastrup og Tiset. Samtidig skal kommuneplantillægget udtage vindmølleområdet ved Nybøl af kommuneplanen. Samtidig besluttede kommunalbestyrelsen, at igangsætningen af lokalplanlægningen for et ansøgt projekt om opstilling af 17 nye vindmøller er betinget af, at ansøger skulle have en aftale om nedtagning på plads med ejerne af samtlige eksisterende 17 vindmøller inden udgangen af 2023. Se bilag 1.

Haderslev Kommune har den 21. december 2023 modtaget en bekræftelse fra ansøger på, at der er indgået aftaler mellem ansøger og ejerne af de 17 eksisterende vindmøller i området om en samlet nedtagning. Bekræftelsen omfatter bindende erklæringer om deltagelse i projektet fra ejerne af 15 af de eksisterende vindmøller. De to sidste vindmøller erhverves af ansøger gennem et mageskifte. Se en oversigt i bilag 2 og bindende tilsagnserklæringer i bilag 3 (lukket).

Der er samtidig indgået aftale mellem ejerne af flere af eksisterende vindmøller om et fælles ejerskab til de 17 vindmøller. Endeligt er det omfattet af bekræftelsen fra ansøger, at en yderligere del af ejerskabet til de nye vindmøller udbydes til beboere omkring projektområdet. En nærmere præcisering af de tekniske forhold omkring vindmølle typer, ydelser og opstillingsmønstre for de 17 nye vindmøller vil ske som led i lokalplanlægningen. Ansøgningen vil i øvrigt respektere kommunalbestyrelsens beslutning fra februar 2017 om vilkår for opstilling af møller, herunder møllernes højder og afstande til beboelse.

Teknik og Klima vurderer på baggrund af bekræftelsen fra ansøger om, at der vil blive nedtaget 17 gamle vindmøller i takt med opstilling af op til 17 nye møller, at kommunalbestyrelsens besluttede retningslinjer for opstilling af nye vindmøller i området ved Kastrup og Tiset vil blive opfyldt som led i lokalplanprocessen.

Teknik og Klima anbefaler på dette grundlag, at der indledes en detaljeret planproces med udarbejdelsen af en lokalplan, der muliggør opstilling af op til 17 vindmøller i området. I forbindelse med denne planproces og en tilknyttet miljøvurdering vil der ske en yderligere offentlig inddragelse med henblik på at sikre projektets bedst mulige implementering i lokalområdet. Grundlaget for lokalplanlægningen fremgår af lokalplangrundlaget i bilag 4.

Udarbejdelsen af et kommuneplantillæg for vindmølleområdet og udtagning af vindmølleområdet ved Nybøl er allerede indledt. Dette arbejde vil fortsætte og afstemmes med udarbejdelsen af lokalplanen i en parallelt kørende proces. Herunder vil der blive udarbejdet fælles miljøvurderinger og gennemført samlede offentlige høringer af plandokumenterne. Teknik og Klima ønsker gennem dette at skabe en mere gennemsæuelig proces for offentligheden. En tids- og procesplan er vedlagt i bilag 5.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024
- Økonomiudvalget 20. februar 2024
- Haderslev Kommunalbestyrelse 27. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt. Benny Bonde stemmer imod.

Bilag

KB dagsordenspunkt 26. september 2023

Oversigt over aftaler om vindmøller

Lokalplangrundlag KTE Vindpark, Kastrup Tiset Enge

Tids og procesplan for planlægning

Punkt 14: Høringssvar på lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi

24/1664

Sagsresume

Energistyrelsen har den 20. december 2023 udsendt udkast til Lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (VE-loven) i høring frem til 30. januar 2024. På baggrund af en gennemgang af lovforslaget har Teknik og Klima identificeret en række forhold i lovforslaget og afgivet et høringssvar på Haderslev Kommunes vegne inden fristens udløb. Høringssvaret vedrører særligt mulighederne for forvaltning af den lovpligtige Grøn Pulje, hvor lovændringen giver kommunerne en ny og central rolle i forhold til lokale aftaler om udmøntning. Teknik og Klima vurderer, at lovændringerne efter endelig vedtagelse vil forudsætte en videre tilpasning af Haderslev Kommunes retningslinjer og procedurer for forvaltning af Grøn Pulje.

Beslutningskompetencen ligger ved Teknik og Klimaudvalget

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- Haderslev Kommunes høringssvar godkendes.

Sagsfremstilling

Energistyrelsen har den 20. december 2023 udsendt forslag til Lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (VE-loven) i høring frem til 30. januar 2024. På baggrund af en gennemgang af lovforslaget har Teknik og Klima identificeret en række forhold ved lovforslaget, som forekommer upræcise eller uhensigtsmæssige. Disse forhold er sammenfattet i et høringssvar fra Haderslev Kommune, som er afgivet inden høringsfristens udløb. Teknik og Klima indstiller, at Teknik og Klimaudvalget godkender Haderslev Kommunes afgivne høringssvar.

Høringssvaret vedrører særligt mulighederne for forvaltning af den lovpligtige Grøn Pulje, hvor lovændringen giver kommunerne en ny og central rolle i forhold til lokale aftaler om udmøntning. Teknik og Klima vurderer, at lovændringerne efter endelig vedtagelse vil forudsætte en videre tilpasning af Haderslev Kommunes retningslinjer og procedurer for forvaltning af Grøn Pulje.

- Fastholdelse af reglen om, at midler fra Grøn Pulje skal allokeres (tidligere skulle de forbruges) til konkrete projekter inden tre år.
- Det er fortsat uafklaret, hvordan allokering og anvendelse af midler fra Grøn Pulje stiller sig i forhold til reglerne vedrørende den kommunale anlægsramme.
- Oplysningspligt vedrørende frivillig kompensation med henblik på at skabe større transparens i lokale modydelse. Her er lovtæksten upræcis som forvaltningsgrundlag, idet reglerne løbende kan ændres. Herunder er det ikke præciseret, om oplysningskravet også gælder for individuelt forhandlede frivillige kompensationer.
- Muligheden for tinglysning af kompensationer på den enkelte ejendom bør gøres til et krav for at sikre kompensationens tilknytning til ejendommen og ikke til ejeren. Ordningen tilgodeser dog fortsat ikke lejere eller andre beboere uden ejerskab på den enkelte ejendom.

- Opgørelsen af afstande mellem energianlæg og beboelse vedrørende værditabsordningen og salgsoptionsordningerne er fortsat angivet på en måde, som umuliggør en entydig praksis.
- Muligheden for at dele Grøn Pulje på tværs af kommuner forudsætter en bilateral aftale mellem kommunerne. Det er væsentligt, at denne mulighed senere præciseres efter nærmere regler.
- Det bør ved lovændringen tilsikres, at der etableres et afstemt og ensartet hjemmelsgrundlag for at yde støtte til lokale formål ved såvel de statsligt udpegede energiparker som ved øvrige vedvarende energianlæg omfattet af VE-loven.

Haderslev Kommunes afgivne høringssvar er vedlagt i bilag 1.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

Høringssvar Haderslev Kommune

Punkt 15: Skallebækvej 21-61, dispensationsansøgning

23/18750

Sagsresume

Beslutning om dispensation til lokalplan 12.106.1-1, blandt andet til placering af byggeri. Teknik og Klima har modtaget et ønske om at bygge boliger på området. De nuværende byggefeltet er vanskelige at udnytte af hensyn til beskyttet natur og området generelt har udviklet sig. Teknik og Klima anbefaler derfor, at der gives en dispensation med vilkår.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- der gives dispensation fra lokalplan 12.106.1-1 med de nedenfor beskrevne vilkår

Sagsfremstilling

Teknik og Klima har modtaget en ansøgning om at bygge boliger henvendt til studerende, enlige og ældre. Området er omfattet af lokalplan 12.106.1-1, der omfatter de tidligere lægeboliger ved Skallebækvej og som indeholder byggemuligheder.

I lokalplanen er der udlagt fire byggefeltet til opførelse af boliger. Se lokalplanens byggefeltet i Bilag 1. To byggefeltet er beliggende i en sø, et byggefelt ligger meget tæt på forlængelsen af Fredstedvej, og det sidste ligger i forlængelse af de eksisterende rækkehuse. Byggefeltet er svære at udnytte, da dem der ligger i søen er omfattet af naturbeskyttelsesloven (§3), det der er beliggende mod nord, tager ikke hensyn til boligerne på forlængelsen af Fredstedvej, da de blev opført efter lokalplanens udarbejdelse. Terrænet stiger meget i den del af området, og boligerne vil derfor ligge på niveau med boligerne på Fredstedvej såfremt det nordlige byggefelt i lokalplanen udnyttes. Lokalplanen tillader her bebyggelse i 1-1½ etage.

For at tage hensyn til de boliger der er opført i forbindelse med forlængelsen af Fredstedvej, naturen samt give bygherre mulighed for at udnytte byggeretten i lokalplanen, har Teknik- og Klima, i dialog med bygherre, undersøgt alternative placeringer og udformninger af boligerne. Det endelige ansøgningsmateriale fra bygherre er vedlagt som bilag 2.

I ansøgningen rykkes byggeriet mod sydøst. Dermed vil byggeriet øge afstanden til boligerne på Fredstedvej og ligge på en lavere kote end muligt på det nordlige byggefelt i lokalplanen. Byggeriet vil grave sig ind i terrænet i stedet for at ligge ovenpå det.

Der er ansøgt om to etager, i stedet for 1½ etage, som lokalplanen tillader, samt forlænge byggefeltet til udvidelsen af rækkehuse. På denne måde vil byggeretten kunne udnyttes uden byggefeltet i den beskyttede sø benyttes.

For at kunne tillade det ansøgte, skal følgende dispensationer gives:

- placering af bebyggelse udenfor byggefeltet
- etagehøjden for den nordlige bygning øges til to etager og kan etableres med fladt tag for at passe til de andre toetagers bygninger i området
- der kan terrænreguleres mere end en halv meter for at byggeriet kan grave sig ind i bakken

- antallet af parkeringer reduceres til en per bolig, og de resterende parkeringspladser udlægges men etableres ikke på nuværende tidspunkt

Teknik og Klima foreslår følgende vilkår for dispensationen:

- Viser der sig et behov for flere parkeringspladser end antaget, skal de resterende parkeringspladser etableres
- Forøgelsen af den nordlige bygning fra 1½ til to etager, skal ske ved udgravning af bakken. Byggeriet må ikke have en højde der overstiger det tilladte for det nordlige byggefelt i lokalplanen. Dermed kan antallet af kvadratmeter udvides, uden det påvirker boligerne langs Fredstedvej mere end lokalplanen tillader
- Der skal etableres en spredningsvej for padder mellem søen og mosen for at sikre paddernes fri bevægelighed i området
- Der skal opretholdes mest mulig beplantning mod Fredstedvej

Udkast til dispensationen kan ses i bilag 3.

Der er foretaget naboorientering af naboerne i området. Der er modtaget samlede høringsvar fra beboerne langs Fredstedvej med tre hovedpunkter:

- Udsigten forringes for beboerne langs Fredstedvej

Svar: Planloven sikrer ikke udsigt over anden mands grund. Dispensationen tager hensyn til naboerne på Fredstedvej, i højere grad end de tilladte byggefelter

- Tilstødende lokalplan 12.43.2-1 nævner i redegørelsen landskabet og er udarbejdet efter lokalplan 12.106.1-1 (der søges dispensation til)

Svar: Teknik og Klima tager forholdene i området med i vurderingen af behandlingen af dispensationsansøgningen, herunder beboelserne langs forlængelsen af Fredstedvej

- Kommuneplanramme 10.12.BO.11 har i 'særlige bestemmelser' at karakteristisk beplantning skal bevares

Svar: beplantningen langs Fredstedvej er ikke beskyttet ved lov og er ikke beskyttet af lokalplanen. Ved at indsætte et vilkår i dispensationen, vil noget beplantning kunne bevares

Teknik og Klima har svaret på indsigelserne i dispensationen. Høringsvarene ses i bilag 4.

Teknik og Klima anbefaler, at der gives dispensation med de ovenfor nævnte vilkår.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

Kortbilag med byggefelter

Ansøgningsmateriale

Udkast til dispensation

Høringssvar

Punkt 16: Helhedsplan for havnen og kysten i Sønderballe

23/15763

Sagsresume

Orientering om helhedsplan for Sønderballe havn og kyst. I 2022 besluttede Land- og Byudviklingsudvalget at opstarte en områdefornyelse i Sønderballe Landdistrikt. Med områdefornyelsen tilføres der midler til området, og i samarbejde med borgere og brugere udvælges der nogle tiltag, der skal realiseres. I områdefornyelsen i Sønderballe er et af disse tiltag at udarbejde en forundersøgelse og helhedsplan for havnen og kysten i Sønderballe, som nu er udarbejdet. For at realisere planen skal der udarbejdes en lokalplan, og der kan opstartes et kommunalt fællesprojekt, så den del af planen, der er kystbeskyttelse kan realiseres. Helhedsplanen er blevet præsenteret for Land- og byudviklingsudvalget, der anbefaler, at Teknik- og Klimaudvalget tager sagen op.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Land- og byudviklingsudvalget anbefalede den 20. november 2023, at Teknik- og Klimaudvalget tager helhedsplanen for Sønderballe havn og kyst op til deres næste udvalgsmøde, se bilag 1.

Baggrunden for anbefalingen er, at Land- og Byudviklingsudvalget i 2022 besluttede at starte en områdefornyelse i Sønderballe Landdistrikt. Med områdefornyelsen bliver der tilført midler til området, som borgerne og brugerne selv er med til at beslutte, hvordan skal bruges. I Sønderballe Landdistrikt blev det til tre overordnede tiltag, der skal realiseres. Det ene af disse tiltag er udarbejdelse af en forundersøgelse, der undersøger kystdynamikken ved havnen og kysten. På baggrund af denne skal der udarbejdes en helhedsplan for området. Det blev besluttet at realisere dette tiltag, blandt andet fordi området ligger lavt og er i risiko for oversvømmelse, hvilket kom til udtryk under stormfloden den 21.-22. oktober 2023. Forundersøgelsen og helhedsplanen er nu udarbejdet og kan ses i bilag 2 og 3. Områdefornyelsesprogrammet kan ses i bilag 4.

Helhedsplanen indeholder forslag til:

- Renovering af havneanlæg, så det ikke støjer og bliver ødelagt i stormvejr
- En promenade med indbygget højvandsmur, der skal fungere som oversvømmelsessikring, adskille hårde og bløde trafikanter samt have rekreativ værdi
- Fremrykning af kysten, så den ikke eroderer væk, og den vil have en rekreativ værdi
- Renovering af fiskerhuset, så det kan blive et fælles samlingssted for hele området
- Etablering af trafiknedsættende tiltag og nye parkeringsforhold

Udarbejdelsen af helhedsplanen sker i tæt samarbejde med borgere og brugere af området, som allerede er i gang med at søge midler til renovering af det kommende fælleshus, og de har også mod på at prøve at skaffe midlerne til resten af projektet.

En realisering af projektet kræver udarbejdelse af en lokalplan samt tilladelser fra andre myndigheder.

For at realisere projektet kan Haderslev Kommune opstarte et kommunalt fællesprojekt, så den del af helhedsplanen, der er kystbeskyttelse kan blive realiseret. Et kommunalt fællesprojekt giver mulighed for at have en kommunal projektleder og at dele udgifterne mellem lodsejerne. Teknik- og klimaudvalget er myndighed for lokalplaner og kystbeskyttelse.

Projektet indgår i udvalgets videre arbejde med kystsikring i Haderslev Kommune.

Økonomiske forhold

I helhedsplanen er der et overslag over de samlede udgifter til realisering af projektet, og det vil løbe op i knap 40 mio. kr. I forbindelse med områdefornyelsen er der afsat 0,5 mio. kr. til udarbejdelse af helhedsplan og forundersøgelse, 0,150 mio. kr. til medfinansiering til renoveringen af fælleshuset og 0,350 mio. kr. til etablering af en parkeringsplads, mens resten af midlerne skal findes andetsteds.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Ændret fra orientering til drøftelsessag. Godkendt. Forvaltningen udarbejder sag om mulige modeller for kystsikringsprojekter med Sønderballe som case.

Bilag

LBU dagsordenspunkt 20. november 2023

Forundersøgelse - Kystbeskyttelse ved Sønderballe Strand

Helhedsplan for Sønderballe havn og kyst

Områdefornyelse Sønderballe Landdistrikt

Punkt 17: Kommuneplan 2025-2037 - proces og tidsplan for udarbejdelse

23/18905

Sagsresume

Orientering om proces og tidsplan for udarbejdelse af forslag til Kommuneplan 2025-2037 for Haderslev Kommune. Planstrategi 2023 for Haderslev Kommune samt Vision 2050 for Trekantområdet er rammesættende for den kommende revision af kommuneplanen. Planstrategien indeholder en revisionsbeslutning for henholdsvis den del af kommuneplanen, der er fælles med de øvrige kommuner i Trekantområdet og den del, der gælder lokalt for Haderslev Kommune. Af denne revisionsbeslutning fremgår det, at der foretages en delvis temarevision af kommuneplanen.

Sagen sendes til orientering hos Vækst- og Udviklingsudvalget samt Land- og Byudviklingsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima anbefaler, at Vækst- og Udviklingsudvalget, Land- og Byudviklingsudvalget og Økonomiudvalget overfor kommunalbestyrelsen indstiller, at:

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Planloven stiller krav om, at kommuneplanen skal revideres helt eller delvist hvert 4. år (inden for hver byrådsperiode). Revisionen fastsættes i byrådets planstrategi. Tillæg er løbende indarbejdet i kommuneplanen. Den gældende Kommuneplan 2021-2033 er digital og findes her: [Kommuneplan 2021 \(haderslev.dk\)](https://www.haderslev.dk/kommuneplan-2021-2033)

Kommunalbestyrelsen godkendte den 19. december 2023 Planstrategi 2023 for Haderslev Kommune samt Vision 2050 for Trekantområdet som rammesættende for den kommende revision af kommuneplanen, se bilag 1. Forud for denne godkendelse har planstrategien været i offentlig høring i 8 uger. I forbindelse med denne høring blev der samtidig indkaldt idéer og forslag til indholdet af den kommende kommuneplan 2025.

Planstrategien indeholder en revisionsbeslutning for henholdsvis den del af kommuneplanen, der er fælles med de øvrige kommuner i Trekantområdet og den del der gælder lokalt for Haderslev Kommune. Af denne fremgår det, at kommuneplanen revideres delvist, for udvalgte temaer:

- Vedvarende energi og energiinfrastruktur
- Balanceret arealanvendelse
- Sammenhængende grøn mobilitet

Kommunerne vil i revisionen af den fælles kommuneplan have fokus på at fremme, at

den fremtidige planlægning i og på tværs af kommunerne understøtter en realisering af Vision

2050. Revisionen af den fælles kommuneplan fokuserer på opdaterede formuleringer af kommuneplanens overordnede indhold indenfor disse temaer samt revision af relevante retningslinjer i overensstemmelse hermed. Haderslev Kommune vil herudover revidere de konkrete udpegninger af arealer til VE-anlæg uafhængigt af den samlede kommuneplanrevision.

Planstrategi 2023 tager desuden afsæt i kommunalbestyrelsens vision og ambitioner for vækst og velfærd samt Klimaplan 2022-2050 for Haderslev Kommune, og dette skal forsat afspejles i den kommende kommuneplan, i kraft af 5 strategiske fokusområder:

- Erhverv – vi vil sikre flere arbejdspladser i Haderslev Kommune
- Bosætning – vi vil være flere i Haderslev Kommune
- Uddannelse – vi vil have flere i uddannelse i Haderslev Kommune
- Klima og Natur – vores vækstambitioner skal gå hånd i hånd med en grøn omstilling og naturmangfoldighed
- Kultur og turisme – vi vil være en stærk destination med afsæt i stedbundne kvaliteter

Som forudsætning for kommuneplanarbejdet udarbejdes en strategisk boliganalyse samt en analyse af udvalgte temaer i relation til arealanvendelse i det åbne land.

Tidsplanen for udarbejdelsen af Kommuneplan 2025 er koordineret med de øvrige kommuner i Trekantområdet, med politisk behandling af planforslaget ultimo 2024, med henblik på udsendelse i offentlig høring i foråret 2025 og endelig vedtagelse juni 2025. Se bilag 2.

Sideløbende har Haderslev Kommune ansøgt om optag af to sommerhusområder i Landsplandirektiv for udvikling indenfor kystnærhedszonen samt ansøgning til Forsøgsordning for kyst- og naturturisme, i relation til realisering af udviklingsplanen for Aarø og for et område udlagt til feriecenter i Aarø Sund.

Det fremgår af den kommunale styrelsesvedtægt, at Vækst- og Udviklingsudvalget er ansvarlig for udarbejdelsen af blandt andet Vækststrategien samt Planstrategien, herunder turisme og analyser. Herudover fremgår det, at Teknik- og Klimaudvalget er fagudvalg og samarbejder med Økonomiudvalget om Kommuneplanen, med anbefaling til Kommunalbestyrelsen der har beslutningskompetencen. Teknik- og Klimaudvalget er herudover ansvarligt udvalg for realiseringen af Klimaplan DK2020 for Haderslev Kommune, som også vil få betydning i forhold til kommuneplanlægningen.

Teknik og Klima foreslår, at kommunalbestyrelsen involveres i revisionen af kommuneplanen gennem to temamøder med udgangspunkt i Planstrategiens fokusområder:

Temamøde 1 – Erhverv, detailhandel, uddannelse, kultur og turisme

Temamøde 2- Bosætning og arealanvendelse i det åbne land

Teknik og Klima er løbende i dialog med borgere og interessenter, om ønsker til ændringer i kommuneplanen. Disse ønsker er blevet noteret med henvisning til, at de vil blive behandlet i forbindelse med den forestående revision af kommuneplanen.

Teknik og Klima foreslår, at Land- og Byudviklingsudvalget afholder en række dialogmøder med repræsentanter for kommunens landdistrikter, samt Vision Gram og Forum Vojens. Formålet med disse dialogmøder vil være at drøfte arealanvendelsen i det åbne land, som input til det efterfølgende kommuneplanarbejde. På disse møder vil der også være administrativ deltagelse, herunder deltagelse af kommunens landdistriktskoordinator.

Som en del af udarbejdelsen af vækststrategien har der været inddragelse af en række aktører, i form af rådene for Bosætning, Erhverv og Uddannelse. Teknik og Klima vil sikre, at der i forbindelse med det analysearbejde, der vil være forudsætning for kommuneplanrevisionen vil ske løbende inddragelse af relevante lokale aktører, projektudviklere, ejendomsmæglere mv. i form af for eksempel målrettede dialogmøder eller interviews.

I forbindelse med den offentlige høring af forslaget til kommuneplanen vil der være mulighed for dialog med borgerne via et åbent borgermøde, via den digitale kommuneplan og via kommunens normale formidlingskanaler.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024
- Vækst og Udviklingsudvalget 6. februar 2024
- Land- og Byudviklingsudvalget 19. februar 2024
- Økonomiudvalget 20. februar 2024
- Haderslev Kommunalbestyrelse 27. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 06-02-2024

Taget til efterretning.

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 19-02-2024

Godkendt.

Fraværende:

Cecilie Haaland

Bilag

Planstrategi 2023 for Haderslev Kommune

Tids- og procesplan Kommuneplan 2025

Punkt 18: Anvendelse af midler til forskønnelse 2024

23/24292

Sagsresume

Beslutning om, hvad forskønnelsesmidlerne i 2023 skal bruges til. Haderslev Kommune

uddeler årligt et beløb på 0,050 mio. kr. til forskønnelse i landdistrikter og centerbyer. Land- og Byudviklingsudvalget anbefaler over for Teknik- og Klimaudvalget, hvilket formål

forskønnelsesmidlerne skal bruges til. De 0,050 mio. kr. er afsat under Teknik- og

Klimaudvalget.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Land- og Byudviklingsudvalget anbefaler over for Teknik- og Klimaudvalget, at

- det besluttet, hvilket formål forskønnelsesmidlerne skal bruges til
- samtlige 0,050 mio. anvendes til udmøntning uden kåring af bedste projekt

Sagsfremstilling

Der er under Teknik- og Klimaudvalget afsat 0,050 mio. kr. årligt til forskønnelse. Der er

tradition for, at Land- og Byudviklingsudvalget udmønter midlerne til forskønnelse i landdistrikterne og centerbyerne.

Land- og Byudviklingsudvalget kan blandt andet drøfte en prioritering af midlerne ud fra

følgende eksempler:

- Forskønnelse af grønne områder og fællesarealer
- Forbedringer af biodiversiteten i landdistrikterne
- Renere natur og bekæmpelse af affald i naturen

Midlerne kan i den forbindelse også bruges til eksempelvis lokale oplysningskampagner eller arrangementer om biodiversitet, ren natur mv.

Forskønnelsesmidler er i 2019-2023 gået til følgende tiltag:

2019: Påskeliljeløg. Tiltaget resulterede i mange fælles projekter i landdistrikterne, hvor borgerne lagde frivillige timer i udplantningen.

2020: Genforeningstræer. Midlerne blev suppleret af Landdistriktsudvalget selv og Fonden for Træer og Miljø. For midlerne blev der indkøbt et større antal genforeningstræer.

2021: Blomsterfrø samt arrangement om biodiversitet på Gram Slot.

2022 og 2023: Blomsterfrø. Deltagelse fra både landdistrikter, skoler, børnehaver og Grundejerforeninger.

Landdistrikterne får del i forskønnelsesmidlerne ved at indsende en ansøgning til forvaltningen.

Økonomiske forhold

Der er afsat 0,050 mio. kr. til forskønnelse under Teknik- og Klimaudvalget.

Procedure

- Land- og Byudviklingsudvalget 14. december 2023
- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2023

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 14-12-2023

Indstillingen godkendt, idet udvalget anbefaler overfor Teknik- og Klimaudvalget at forskønnelsesmidlerne på kr. 50.000 udmøntes til blomsterfrø i landdistrikter og centerbyer.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Punkt 19: Gensidig orientering

21/24461

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Projekt for Haderslev Dam og Fjord

Forskningsprojektet "Lokalt baseret vej til godt vandmiljø og konkurrencedygtigt landbrug" fik i december tildelt 3 mio. kr. fra Promilleafgiftsfonden. Hertil bidrager Haderslev Kommune med 1 mio. kr. årligt i 3 år.

Projektet er nu klar til at blive igangsat. Teknik- og Klimaudvalget vil derfor på det kommende møde blive introduceret til projektet. Udvalget skal derudover drøfte ønsker til form og omfang af politisk involvering i projektet.

Forundersøgelse – Grarup Sø

Vandområdeplanen indeholder et indsatskrav om restaurering af Grarup Sø. Miljøstyrelsen har tildelt kommunen 0,300 mio. kr. til en ny forundersøgelse for at forstå, hvorfor søen ikke opfylder miljømålet. Undersøgelsen udarbejdes med rådgivningsfirmaet WSP. Forundersøgelsen skal dokumentere søens egnethed til restaurering, og hvorvidt de tilskudsberettigede virkemidler kan forventes at bringe søen i god økologisk tilstand. Forundersøgelsen skal omfatte, hvorvidt restaurering af søen vil være omkostningseffektiv og indeholde en vurdering af muligheden for at opnå de nødvendige tilladelser til restaureringen.

Det Store Danske Ålegræsinitiativ

Det Store Danske Ålegræsinitiativ er en ny 3-årig indsats, som tager afsæt i en stor ålegræsday, hvor danskere kan plante ålegræs i havet. Tænk tanken Hav leder projektet sammen med bl.a. SDU, og har modtaget 8,8 mio. kr. hertil i støtte af Nordea-fonden. I Haderslev Kommune vil et område ved Ørbyhage indgå i indsatsen.

Projekt Vores Kyst

Der holdes møde den 8. februar 2024 med dialogforummet med fokus på sikringshøjde og fordelingsprincip.

Invitationen fra Grønne Nabofællesskaber

Haderslev Kommune har 20. december 2023 modtaget julehilsen og invitation til en folkelig klimahandledag den 25. april 2024 fra Grønne Nabofællesskaber. Den årlige klimahandledag er for alle, der sammen med andre vil prøve noget nyt og mere bæredygtigt. Læs mere på hjemmesiden klimahandledag.dk.

Forlængelse af forsøg vedr. trafikken i Nørregade

Til orientering planlægger Teknik og Klima at forlænge de igangsatte forsøg i Nørregade til at løbe resten af 2024. Forsøgene, som allerede er igangsat, er påbudt venstresving mod Gravene, etablering af 2 læssezoner på Nørregade, og forsøg med begrænsning af tung trafik i sidegaderne til Nørregade. Alle forsøg er igangsat på forskellige tidspunkter med en halvårig forsøgsperiode. Med forlængelsen kan forsøgene evalueres på samme tid, og den viden man får gennem forsøgene kan medtages i udviklingsplanen for Haderslev og i en eventuel mobilitetsplan, som skal igangsættes i 2024. Forsøget omkring begrænsning af tung trafik er ikke fysisk sat i gang endnu, da dette kræver godkendelse af politiet, samt

drøftelse med de primære interessenter. Forsøget med begrænsning af tung trafik i midtbyen vil blive fremlagt til politisk behandling inden igangsætningen.

Vejledning om Tiny Houses

Social- og Boligstyrelsen har udgivet en vejledning om Tiny Houses i januar 2024. Vejledningen beskriver typiske problemstillinger, løsningsforslag og dispensationsmuligheder i Bygningsreglement BR18 for Tiny Houses. Baggrund for udarbejdelse af vejledninger er stigende efterspørgsler efter alternative boformer, herunder Tiny Houses.

Vejledningen omfatter bygningsreglementets krav til adgangsforhold og indretning samt de tekniske krav inden for energi (herunder klimapåvirkning), fugt og vådrum, lyd (støj), dagslys, indeklima og forskellige installationer til varm, vand og ventilation. Krav til konstruktioner og brand er ikke omfattet af vejledning, idet der normalt ikke vil kunne dispenseres fra disse bestemmelser.

Vejledning om Tiny Houses sætter fokus på fælles løsninger for hele området frem for individuelle løsninger, f.eks. etablering af et fælleshus med fælles køkken, bad og wc-rum, fælles varmeløsninger (f.eks. fælles varmpumpe eller VE anlæg), anvendes af genbrugsmaterialer, regnvand og naturlige ventilation.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Punkt 20: Politisk koordinering mellem udvalg

21/24461

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Punkt 21: Anlægsbevilling til projekt Forberedelse til oprensning af Haderslev Fjord

23/23146

Sagsresume

Beslutning om anlægsbevilling på 0,5 mio. kr. til projekt Forberedelse til oprensning af Haderslev Fjord. Arbejdet omfatter oprensning af sejlrenden i Haderslev Fjord og af Haderslev Inderhavn, ned til beskrevet dybde på gældende søkort. Midlerne skal anvendes til søopmålinger, som danner grundlag for mængdeberegninger, udtagning af sedimentprøver i Haderslev Inderhavn, samt beregning af overslagspriser og ansøgninger til Miljøstyrelsen.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget over for kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- der meddeles anlægsbevilling på 0,5 mio. kr. til projekt Forberedelse til oprensning af Haderslev Fjord.

Sagsfremstilling

Beslutning om anlægsbevilling på 0,5 mio. kr. til projekt Forberedelse til oprensning af Haderslev Fjord. Arbejdet omfatter oprensning af sejlrenden i Haderslev Fjord og af Haderslev Inderhavn, ned til beskrevet dybde på gældende søkort, se vedlagte bilag.

I 2023 foretog Teknik og Klima en søopmåling af Haderslev Fjord, for at kortlægge den nuværende sejlddybde. Sejlrendens dybde er flere steder udfordret, når man sammenligner med dybderne angivet på søkortet. I samme forbindelse blev der udtaget sedimentprøver. Disse prøver danner grundlag for en kommende evt. ansøgning om klappingstilladelse hos Miljøstyrelsen.

I 2019 blev inderhavnen i Haderslev delvis oprenset. Der kræves yderligere oprensning, for at kunne sikre den nuværende aktivitet i inderhavnen. For at kunne udarbejde realistiske overslagspriser mv., skal der først foretages en søopmåling og udtages supplerende sedimentprøver, inden der kan opstartes dialog med Miljøministeriet.

Det forventes, at undersøgelserne kan foretages i løbet af foråret 2024, og at overblikket i forhold til den videre proces for arbejdet vil være tilgængeligt i løbet sommeren 2024. Sagsbehandlingstiden hos Miljøstyrelsen er på nuværende tidspunkt forventelig mellem 9-12 måneder, og derfor vil det udførende arbejde forventeligt først kunne udføres i løbet af 2025.

Økonomiske forhold

I budget 2024-2027 er afsat 0,5 mio. kr. i 2024 til projektet.

Bevillingsmæssige forhold:

Der meddeles anlægsbevilling på 0,5 mio. kr. til Forberedelse til oprensning af Haderslev Fjord.

Projekt Forberedelse til oprensning af Haderslev Fjord

			Udgifter	Indtægter
Tidligere anlægsbevillinger			0,0	-
Anlægsbevilling til søopmålinger, udtagning af sedimentprøver, overslagspriser og ansøgning til Miljøstyrelsen			0,5	-
Anlægsbevilling i alt			0,5	-
Finansiering	2024	2025	2026	2027
Afsat rådighedsbeløb til Forberedelse til oprensning af Haderslev fjord	0,5	-	-	-

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024
- Økonomiudvalget 20. februar 2024
- Haderslev Kommunalbestyrelse 27. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

Oversigtskort - Haderslev Fjord

Punkt 22: Ekspropriationsbemyndigelse til signalanlæg på Ribe Landevej

23/25815

Sagsresume

Beslutning om ekspropriationsbemyndigelse til anlæggelse af signalanlæg på Ribe Landevej ved Skallebækvej. For at kunne realisere projektet, er der behov for at erhverve ca. 200 m² syd for Ribe Landevej. Teknik og Klima vil forsøge at indgå forlig via en frivillige aftale med den berørte lodsejer. Hvis der ikke kan opnås enighed via en frivillige aftale, vil arealerhvervelse foregå ved ekspropriation.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik- og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget over for kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- Teknik og Klima bemyndiges til at optage forhandling med lodsejeren med henblik på at opnå forlig via en frivillig aftale.
- Teknik og Klima kan igangsætte ekspropriation af det nødvendige areal, hvis der ikke kan opnås forlig via en frivillig aftale.

Sagsfremstilling

Udvalget for Plan og Miljø besluttede den 9. marts 2020 at bevillige midler til udarbejdelse af en analyse af, hvilken krydsløsning der bedst sikrer bløde trafikanters krydsning af Ribe Landevej og sikrer fremtidige afvikling af trafikken fra Skallebækvej. Udvalget blev præsenteret for de forskellige krydsløsninger på udvalgs mødet den 17. maj 2021, se bilag 1. Løsning 4 blev valgt, hvor der etableres støttheller på begge sider af Skallebækvej.

I budgetforliget 2022 blev der bevilliget 1,4 mio. kr. til ombygning med støttheller i 2023 og bevilliget 0,8 mio. kr. til udvidelse til signalanlæg i 2025.

Teknik og Klima har igangsat projektering, og i den forbindelse har der vist sig behov for erhvervelse af et areal på ca. 200 m², for at kunne anlægge projektet, se bilag 2, 3 og 4. Der forventes at kunne indgås en frivillig aftale med den berørte lodsejer. Hvis der ikke kan opnås enighed via en frivillige aftale, vil arealerhvervelse foregå ved ekspropriation.

Projektet berører matrikel 4650, Haderslev.

Den frivillige aftale forventes at kunne indgås i løbet af 1. kvartal 2024, så anlægsarbejdet kan afsluttes i 2024.

Økonomiske forhold

Omkostningerne til arealerhvervelsen kan afholdes inden for projekt Krydsningsheller og senere signalanlæg på Ribe Landevej. Der resterer et restbudget på ca. 1,2 mio. kr. i 2023, som forventes overført til 2024 i regnskabssag i februar.

Juridiske aspekter

Ekspropriation sker efter vejlovens kapitel 10.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024
- Økonomiudvalget 20. februar 2024
- Haderslev Kommunalbestyrelse 27. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

UPM dagsordenspunkt 17. maj 2021

Oversigtskort - Projektområde

Oversigtskort - Arealerhvervelse signalanlæg Ribe Landevej

Vejplan_Foreløbigt tryk

Punkt 23: Cykelsti mellem Gram og Brændstrup

24/332

Sagsresume

Beslutning om etablering af dobbeltrettet cykelsti mellem Gram og Brændstrup, ekspropriationsbemyndigelse til gennemførelse af projektet og meddelelse af anlægsbevilling. Projektet er et fælles projekt med Vejen Kommune. Haderslev Kommunes andel af projektet udgør 5,5 mio. kr. i udgift og 2,750 mio. kr. i indtægt.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at Teknik- og Klimaudvalget og Økonomiudvalget over for kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- projektet godkendes, og at Vejdirektoratets tilskud accepteres
- der træffes beslutning om ekspropriation til cykelstiprojektet
- de bevillingsmæssige konsekvenser godkendes, jfr. afsnittet bevillingsmæssige forhold

Sagsfremstilling

Teknik- og Klimaudvalget besluttede den 6. februar 2023 at søge om medfinansiering fra den statslige cykelpulje 2023 til fire cykelstiprojekter i kommunen, se bilag 1. Haderslev Kommune har fået afslag på tre ansøgninger. Vejdirektoratet har meddelt tilsagn til 50 % medfinansiering til projektet med anlæg cykelsti fra Gram i Haderslev Kommune til Brændstrup i Vejen Kommune.

Projektet omfatter etablering af en 2,5 meter bred dobbeltrettet cykelsti mellem Gram og Brændstrup. Der er i dag enkeltrettede cykelstier langs Slotsvej fra Gram by mod nord til Vester Lindetvej. På Slotsvej ved Vester Lindetvej etableres et krydsningspunkt, hvor cyklister kan krydse vejen til/fra de eksisterende enkeltrettede cykelstier til/fra den nye dobbeltrettede cykelsti. Cykelstien anlægges i den vestlige vejside langs Slotsvej/Låsledevej fra Vester Lindetvej til Brændstrup i Vejen Kommune. I bilag 2 ses en plantegning med projektets tiltag.

Formålet med projektet er at skabe en tryk forbindelse for de bløde trafikanter på strækningen mellem Gram og Brændstrup bl.a. også til Gram Lergrav. For at kunne realisere projektet skal der eksproprieres jord fra de tilgrænsende matrikler langs Slotsvej.

De matrikler, projektet kan komme til at berøre i Haderslev Kommune, er:

1, 1149, 1509, 1522, 1542, 1560 og 1613 Gram Ejerlav, Gram

Ekspropriationen gennemføres efter reglerne i kapitel 10 i Lov om Offentlige Veje. Der afholdes åstedsforsamling, som indkaldes med mindst fire ugers varsel. Ved åstedsforsamlingen redegøres for den planlagte ekspropriation og der føres en protokol. Herefter har de berørte lodsejere fire uger til at fremkomme med indsigelser/bemærkninger, før der kan træffes ekspropriationsbeslutning i kommunalbestyrelsen.

Projektet forventes samlet set at andrage 11,5 mio. kr., heraf 5,5 mio. kr. for strækningen i Haderslev Kommune og 6,0 mio. kr. for strækningen i Vejen Kommune. 50 % finansieres via cykelpuljen. Vejen Kommune har godkendt projektet og afsat midler til gennemførelsen.

Haderslev Kommunes andel på 5,5 mio. kr. i udgift skønnes at fordele sig med 1,5 mio. kr. i 2024 og 4 mio. kr. i 2025. Statsrefusion forventes at tilgå kommunen i 2025.

I 2024 udføres myndighedsbehandling, projektering samt arealerhvervelse og der inviteres til et borgermøde om projektet sammen med Vejen Kommune. Cykelstien forventes anlagt i 2025.

Økonomiske forhold

Bevillingsmæssige forhold:

Der meddeles anlægsbevilling på 5,5 mio. kr. i udgift og 2,750 mio. kr. i indtægt til nyt projekt Cykelsti mellem Gram og Brændstrup. Nettoudgift udgør 2,750 mio. kr.

Projektet finansieres af det afsatte rådighedsbeløb til cykelstipulje 2024-2027 med netto 1,250 mio. kr. og med 1,5 mio. kr. af Anlægsprojekt Gram.

Nyt projekt: Cykelsti mellem Gram og Brændstrup

(i mio kr.)			Udgifter	Indtægter
Tidligere anlægsbevillinger			0,000	0,000
Anlægsbevilling til dobbeltrettet cykelsti mellem Gram og Brændstrup med 50% statstilskud			5,500	2,750
Anlægsbevilling i alt			5,500	2,750
Finansiering	2024	2025	2026	2027
Udgift, cykelsti Gram – Brændstrup	1,500	4,000	-	-
Indtægt, cykelsti Gram – Brændstrup	0,000	-2,750	-	-
Anlægsprojekt Gram (1 mio. kr. og 0,5 mio. kr. af overførsel fra 2023 i februar regnskabssag)	-1,500	-	-	-
Pulje til udmøntning af cykelstiplan 2024-2027, udgift	-	-4,000	-	-
Pulje til udmøntning af cykelstiplan 2024-2027, indtægt	-	2,750	-	-
I alt	0,000	0,000	-	-

Oversigt over Pulje til udmøntning af cykelstiplan 2024-2027:

Restpulje til cykelstiplan, hvis ovenstående finansiering godkendes, fremgår af denne tabel:

Budget i mio. kr.	2024	2025	2026	2027
Budget 2024-2027	1,0	8,7	6,0	5,0

Puljens fordeling på udgifter og indtægter i de enkelte år fremgår af bilag 3.

Juridiske aspekter

Ekspropriation sker efter vejlovens kapitel 10.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget den 5. februar 2024
- Økonomiudvalget den 20. februar 2024
- Haderslev Kommunalbestyrelse den 27. februar 2024.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

TKU dagsordenspunkt 6. februar 2023

Plantegning

Pulje til udmøntning af stiplan budget 2024-2027

Punkt 24: Orientering om sortpletudpegning 2023

23/21935

Sagsresume

Orientering om udpegning af sorte pletter på vejnettet i Haderslev Kommune. Jævnfør Haderslev Kommunes Trafiksikkerhedsplan 2025 skal der én gang årligt foretages en udpegning og en analyse af de sorte pletter på kommunens veje. Et kryds eller en strækning kaldes en sort plet, når der i en periode over fem år er sket mindst fem uheld i et kryds, eller mindst fem uheld over en strækning på 400 meter. Antallet af sorte pletter i Haderslev Kommune er faldet. Ved udpegningen i 2022 var der 12 sorte pletter på vejnettet, og i 2023 er der registreret 10 sorte pletter.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Med afsæt i Haderslev Kommunes vedtagne Trafiksikkerhedsplan 2025, se bilag 1, skal der én gang årligt foretages en udpegning af sorte pletter på kommunens vejnet. Uheldene ved de sorte pletter bliver analyseret, og der vurderes om de kan udbedres. På budgettet er afsat en pulje til realisering af trafiksikkerhedsplanen, hvor udvalget i 1. kvartal bliver præsenteret forslag til nye tiltag, som kan igangsættes.

I 2022 kom 15 personer til skade på kommunens vejnet, heraf en person blev dræbt, otte kom alvorligt til skade, og seks personer kom lettere til skade. Det er et fald i forhold til 2021 på to personer, hvilket svarer til et fald på cirka 11 procent. På landsplan er antallet af uheld steget med cirka 5 procent fra 2021 til 2022, og antallet af dræbte er på landsplan steget med cirka 18 procent.

Nedenstående er en status på de kryds og strækninger, der på baggrund af uheldsdata fra 2018-2022 er blevet udpeget som sorte pletter i 2023. Oversigten er en orientering, så udvalget er bekendt med, hvilke kryds og strækninger i Haderslev Kommune der er uheldsbelastede og udpeget som sorte pletter på kommunens vejnet. Der er ikke medtaget sorte pletter på statsvejene.

Følgende steder er i 2023 udpeget som en sort plet:

Sorte pletter, som allerede er håndteret og holdes under observation:

- Krydset - Lænkebjerg/Moltrup Landevej/Norgesvej

Sorte pletter, som er ved at blive håndteret:

- Krydset - Kastrupvej/Toftlundvej i Gram
- Krydset - Vilstrup Næsvej/Kelstrupvej

- Krydset - Omkørselsvej/Ny Erlevvej
- Strækning - Østergade mellem Præstevænget og Glentevej i Vojens.

Sorte pletter som der skal lægges en plan for:

- Krydset - Omkørselsvejen/Bredgade
- Krydset - Gammelting/Laurids Skaus Gade / Aastrupvej
- Krydset - Grønningen/Vandlingvej
- Krydset - Tøndervej/Knavvej/Aabenraa Landevej
- Strækning - Nørregade mellem Torvet og Aastrupvej

Af bilag 2 fremgår den samlede uheldsudvikling i perioden fra 2010 til 2020, samt målsætningen for 2021-2030, samt en oversigt med oplysninger over de udpegede sorte pletter på vejnettet i 2023.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

Trafiksikkerhedsplan 2025

Beskrivelse - Sortpletudpegning samt uheldsudvikling i Haderslev Kommune

Punkt 25: Status på biodiversitetsprojekter

23/1014

Sagsresumé

Orientering om status på biodiversitetsprojekter på kommunale arealer samt om kommende projekter. Projekterne ved Nederbyvænget, Sdr. Vilstrup, Vojens og Sommersted er igangsat efter borgerinddragelse de respektive steder. Hjemmesiden omkring biodiversitet kan tilgås fra februar 2024.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

I budget 2023-2026 er der afsat 1,0 mio. kr. i 2023 og 0,5 mio. kr. i henholdsvis 2024 og 2025. På denne baggrund besluttede Teknik- og Klimaudvalget den 6. februar 2023 at øge biodiversiteten på de kommunale arealer.

På mødet den 6. marts 2023 præsenterede Teknik og Klima en række projektområder og tiltag til forbedringen af biodiversiteten på kommunale arealer, se bilag 1.

I det følgende gøres en kort status på disse:

- Grønningen, Haderslev: Forventes delvis påbegyndt i den østlige del 2024. Den vestlige del afventer en afklaring fra Provas, omkring deres anvendelse af arealet til forsinkelse af overfladevand.
- Nederbyvænget, Haderslev: Projektarealet er et tidligere landbrugsareal, som har været bortforpagtet. Forpagtningsaftalen er opsagt, og arealet er hjemtaget. Sammen med Grundejerforeningen for Nederbyvænget, er mulighederne for arealet drøftet, og der er udarbejdet en skitse for et kommende projekt. I foråret 2024 vil der blive anlagt et stisystem gennem det 9 ha store areal. Arealet vil blive tilsået med hjemmehørende vilde urter og der plantes lunde og trægrupper, ligeledes med hjemmehørende arter, for at skabe en rig diversitet.
- Blæsbjerg, Gram: Mangler afdækning af muligheder, og der skal indledes en dialog med Vision Gram.
- Vojensvej, Vojens: Projektarealet ligger syd for jernbanen mellem Over Jerstalvej og Vojensvej. Den sydlige del af arealet består af §3 beskyttet overdrev. Den nordlige del er under tilgroning. Der har været afholdt et borgermøde med de tilstødende lodsejere, og Forum Vojens støtter projektet. I 2024 påsættes kvæg på arealet, og der anlægges en sti med opholdsplads langs hegningens østlige side.
- Sdr. Vilstrup: Projektarealet ligger ved Vilstrup Præstevænge i forlængelse af spejdernes areal, og har potentiale til at fungere som byens grønne åndehul/samlingssted. Mulighederne på arealet er drøftet med Vilstrup Sogns Lokalråd og Vilstrup Idræts- og Ungdomsforening, og tiltagene på arealet er tilrettelagt med henblik på fortsat at kunne benytte arealet til discgolf. En §3 beskyttet sø er oprenset, og dele af arealet er klargjort til udsåning med hjemmehørende vilde urter. Der er foretaget en let udtynding i hegn og krat, med fokus på at fjerne ikke-hjemmehørende invasive arter og skabe lys til jordbunden. Der er sat et større antal fuglekasser op i randtræerne. Arbejdet med udsåning af frø fortsætter i 2024.
- Sommersted: Projektarealet er den tidligere sportsplads i byens vestlige ende. Arealet er på ca. 3,5 ha, og har ikke været drevet som sportsplads i en årrække. Der er p.t. indvandret en række hjemmehørende urter og græsser. Der har været afholdt møde med Sommersteds borgerforening samt afholdt et borgermøde, hvor hele byen var inviteret. Der er udtyndet i randbeplantningen, med fokus på at fjerne ikke hjemmehørende arter samt bevare større træer med hulheder og til henfald. Der er efterladt fældede træer på arealet. Der vil i 2024 blive foretaget terrænreguleringer med henblik på at skabe sydvendte skåninger, og der plantes spredte frugttræer med mere på det åbne areal. Der anlægges stisystem og opholdspladser.
- Hoptrup: Mangler afdækning af muligheder, og der skal indledes en dialog med borgerforeningen for Hoptrup og Omegn.
- Arnum: Mindre projektareal i Arnum park er omlagt fra plænegræs til hjemmehørende urter.

Til projektområderne i Sommersted, Sdr. Vilstrup, Vojens og Nederbyvænget er der opsat informationstavler, der beskriver de respektive projekter som det fremgår af bilag 2.

Der er udarbejdet et emne omhandlende biodiversitet på kommunens hjemmeside. Tanken med hjemmesiden er, at borgerne kan finde information om biodiversitet, inspiration til deres egne haver, samt at følge med i de kommunale biodiversitetstiltag. Teknik og Klima påtænker at skabe et formidlingsareal med en blanding af de mest oplagte biodiversitetstiltag til brug for skoler og institutioner og interesserede generelt. Arealet kunne være det grønne areal på hjørnet af Grundtvigsvej og Christian X's vej, da det både ligger centralt, er kuperet med sydvendte skråninger, og har et gammelt skovbryn mod spejderskoven. Teknik og Klima ser en mulighed for at afgræsse med kvæg på det flade græsareal syd for Bøghoved skov, samt på det grønne areal mellem Fjordagerring og Fjordagerbakke.

Økonomiske forhold

I budget 2023-2026 er der afsat 1,0 mio. kr. i 2023 og 0,5 mio. kr. i henholdsvis 2024 og 2025. Uforbrugte midler fra 2023 overføres til 2024.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

Oversigtskort

Informationstavler

Punkt 26: Indsatsplan for kæmpebjørneklo i Haderslev Kommune

23/20803

Sagsresume

Beslutning om godkendelse af indsatsplan for kæmpebjørneklo for Haderslev Kommune. På Teknik- og Klimaudvalget den 6. november 2023 blev det besluttet, at der skulle udarbejdes en indsatsplan for kæmpebjørneklo. Indsatsplanen beskriver, hvordan kommunen vil realisere en indsats for at bekæmpe den invasive art kæmpebjørneklo. Teknik og Klima har udarbejdet et forslag til en indsatsplan og forslaget bliver her forelagt Teknik- og Klimaudvalget til godkendelse, inden det sendes i offentlig høring.

Beslutningskompetencen ligger hos Teknik- og Klimaudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- indsatsplanen for kæmpebjørneklo godkendes og sendes i høring i 8 uger

Sagsfremstilling

På Teknik- og Klimaudvalget den 6. november 2023 blev det besluttet, at der skulle udarbejdes en indsatsplan for kæmpebjørneklo, se bilag 1.

På baggrund af bekendtgørelsen vedtager kommunen en indsatsplan, som pålægger ejere eller brugere af arealer, hvor der findes kæmpebjørneklo, at bekæmpe planten i overensstemmelse med indsatsplanen. Indsatsplanen ses i bilag 2.

Indsatsplanen beskriver pligten til bekæmpelse af kæmpebjørneklo, processen for påbud, kæmpebjørnekloens biologi og udpeger metoder til samt tidsfrister for bekæmpelse.

Kommunen kan med indsatsplanen håndhæve en bekæmpelse eller selv bekæmpe kæmpebjørneklo på en given matrikel for lodsejers regning, hvis ikke indsatsplanens bestemmelser og tidsfrister overholdes.

Offentlige instanser har udfaset brugen af sprøjtemidler på egne arealer, men grundet plantens store spredningspotentiale kan der være områder, hvor private lodsejere har behov for denne mulighed, enten grundet meget store bestande eller grundet områder med svær tilgængelighed.

Forpligtigelsen til bekæmpelse af kæmpebjørneklo gælder for både private og offentlige grundejere i kommunen.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

TKU dagsordenspunkt 6. november 2023

Indsatsplan for kæmpebjørneklo - Haderslev Kommune

Punkt 27: Status på PFAS

18/12944

Sagsresumé

Orientering om PFAS på Vilstrupvej 55 (Beredskabsstyrelsen) og Lilholtvej 2 (Flyvestation Skrydstrup).

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Vilstrupvej 55, 6100, Beredskabsstyrelsen.

Teknik og Klima har modtaget resultaterne af PFAS-undersøgelsen, som Forsvarets Ejendomsstyrelse udførte i 2023. Undersøgelsen omfatter vandprøver fra både eksisterende og nye borer i forskellige dybder, se bilag 1.

Der findes fortsat høje PFAS-koncentrationer under øvelsespladserne, i det grundvand der ligger i 1-7 meter under terræn. Den største koncentration ses længst mod syd ved øvelsesplads 1, se bilag 2. Herfra spreder det sig med grundvandet i nordgående retning. Forureningens udbredelse er delvist afgrænset mod øst og mod vest.

I det grundvand der findes i 10-20 meter under terræn, viser vandprøverne, at der kun er fundet PFAS-forurening længst mod syd i området ved øvelsesplads 1-3, se bilag 3. Der er fundet PFAS-stoffer under grænseværdien i enkelte andre borer, men generelt er det dybereliggende grundvand langt mindre påvirket end det grundvand der ligger nær terræn.

Der er etableret tre nye borer langs Beredskabsstyrelsens nordlige skelgrænse. Boringerne er boret til det dybereliggende grundvand for at afdække risikoen for spredning af PFAS-forurening i retning af Eskærhøj Vandværks borer. Der er ikke påvist PFAS-stoffer i det dybereliggende grundvand fra de tre nye borer i 2023. Forsvaret vurderer, at forureningen altovervejende er dokumenteret afgrænset i nordøstlig retning i retning af vandværksboringerne. Teknik og Klima forventer, at boringerne fremadrettet vil indgå i den årlige monitoring for PFAS.

Forsvaret vurderer, at PFAS-forureningen på Beredskabsstyrelsens areal ikke udgør en risiko mod Eskærhøj vandværks borer, da den er afgrænset i det dybereliggende grundvand. Forsvaret beskriver i rapporten, at forureningen på den sydlige del af brandøvelsespladsen, helt overordnet ikke er fuldt afdækket i udbredelsen. Det betyder, at Forsvaret ikke kan udelukke at PFAS-forureningen med tiden kan trænge dybere ned, og dermed påvirke grundvandsressourcen som Eskærhøj vandværk henter vand fra.

Resultatet af undersøgelserne præsenteres for Teknik og Klima på et møde i foråret 2024, hvor også de fremadrettede undersøgelser drøftes.

Forsvarets Ejendomsstyrelse har i løbet af 2022-2023 gennemført screeningsundersøgelser af afløbsforhold, kilder samt indhold af PFAS i spildevand på en række brandøvelsespladser på egne etableringer fordelt i hele landet, hvoraf Vilstrupvej 55 er en af dem.

Forsvaret har i januar 2024 orienteret Teknik og Klima om, at der udarbejdes en undersøgelsesrapport for screeningsundersøgelsen for Vilstrupvej 55, der fremsendes til Teknik og Klima, se bilag 4. Forsvaret oplyser, at de forventer at kunne fremsende undersøgelsesrapporten i første kvartal 2024. På baggrund af rapporten ønsker Forsvaret en dialog med Teknik og Klima angående eventuelt behov for videre tiltag.

Lilholtvej 2, 6500, Flyvestation Skrydstrup

Miljø- og Fødevareklagenævnet har den 23. november 2023 orienteret Haderslev Kommune om, at klagen vedrørende undersøgelse påbud til Forsvarets Ejendomsstyrelse angående forurening med PFAS ikke er blevet færdigbehandlet. Miljø- og Fødevareklagenævnet oplyser, at sagen er taget under behandling og at den forventes færdigbehandlet i juni 2024.

Forsvaret arbejder på afrapporteringen af forureningsundersøgelser udført i 2023. Teknik og Klima forventer at modtage rapporten i begyndelsen af 2024. Herefter vil resultaterne blive præsenteret for Teknik og Klimaudvalget.

Forsvarets Ejendomsstyrelse har i løbet af 2022-2023 gennemført screeningsundersøgelser af afløbsforhold, kilder samt indhold af PFAS i spildevand på en række brandøvelsespladser på egne etableringer fordelt i hele landet, hvoraf Lilholtvej 2 er en af dem.

Forsvaret har i januar 2024 orienteret Teknik og Klima om, at der udarbejdes en undersøgelsesrapport for screeningsundersøgelsen for Lilholtvej 2, der fremsendes til Teknik og Klima, se bilag 5. Forsvaret oplyser, at de forventer at kunne fremsende undersøgelsesrapporten i anden kvartal 2024. På baggrund af rapporten ønsker Forsvaret en dialog med Teknik og Klima angående eventuelt behov for videre tiltag.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

Vilstrupvej 55, Supplerende PFAS-undersøgelse 2023

Oversigtskort, Udbredelse af forurening i terrænnær grundvand, Vilstrupvej 55

Oversigtskort, Udbredelse af forurening i dybereliggende grundvand, Vilstrupvej 55

Orientering om undersøgelse for PFAS i spildevand fra brandøvelsespladser, Vilstrupvej 55

Orientering om undersøgelse for PFAS i spildevand fra brandøvelsespladser, Lilholtvej 2, Haderslev

Punkt 28: Udvikling Hærvejen - fælles kvalitetsstandarder

22/18858

Sagsresume

I denne sag skal træffes beslutning om, hvorvidt Haderslev Kommune skal tiltræde Kvalitetsstandard for Hærvejens vandre- og cykelrute.

Med det mål at løfte kvaliteten af brugernes oplevelse af Hærvejens vandre- og cykelrute har Udvikling Hærvejens sekretariat i samarbejde med de 15 medlemskommuner udarbejdet Kvalitetsstandard for Hærvejens vandre- og cykelrute, der stiller fælles mål for kvaliteten af ruten.

Beslutningskompetensen ligger hos Kultur- og Fritidsudvalget.

Indstilling

Direktøren for Børn og Kultur indstiller, at

- Kvalitetsstandard for Hærvejens vandre- og cykelrute tiltrædes
- Kvalitetsstandard for Hærvejens vandre- og cykelrute sendes til orientering i Teknik og Klimaudvalget samt Land- og Byudviklingsudvalget

Sagsfremstilling

Brugerne af Hærvejens vandre – og cykelrute møder store udsving i kvalitet og frekvens af faciliteter, afmærkning, trafikal sikkerhed og rekreativ værdi langs ruten. For at imødegå denne udfordring er 'Et kvalitetsløft af vandre- og cykelruten' derfor et primært indsatsområde i Strategi for udvikling af Hærvejen for perioden 2022-2025, der blev vedtaget af Udvikling Hærvejens bestyrelse i 2022.

Visionen er at skabe en rute med lokal værdi og international gennemslagskraft. Med et mål om at løfte rutens sammenhængende kvalitet har to arbejdsgrupper fra medlemskommunerne i 2022-23 derfor udarbejdet Kvalitetsstandard for Hærvejens vandre- og cykelruter med et slutmål om realisering af strategiens målsætning om en ikonisk rutekvalitet i 2032.

Resultaterne fra en professionel gennemgang af Hærvejens vandre- og cykelrute i 2023 underbygger nødvendigheden af de besluttede indsatser.

Udvikling Hærvejen har 15 medlemskommuner, der er indgået i fælles samarbejde om at løfte kvaliteten af de 648 km vandrerute og 448 km cykelrute.

Indfries målene i Kvalitetsstandard for Hærvejens vandre- og cykelruter vil det betyde et væsentligt løft af Hærvejens kvalitet for brugerne. Skal kvalitetsløftet være sammenhængende for hele ruten er det essentielt, at alle kommuner følger målene i Kvalitetsstandard for Hærvejens vandre og cykelruter på deres dele af ruten. Med det in mente er det dog ikke muligt at udarbejde en standard for 1000 km rute uden, at der er strækninger, hvor målene ikke er realistiske at opnå. Det er i denne ånd, at kvalitetsstandard kan tiltrædes.

Kvalitetsstandarden beskriver en række mål for kvalitetsløftet af Hærvejen. Målene er fagligt funderede i dels certificeringsordninger for vandre- og cykelruter, Vejdirektoratets Principper for de Nationale Cykelruter samt i undersøgelser af brugernes ønsker til, hvordan man får en god oplevelse, når man vandrer og cykler længere strækninger.

Kvalitetsstandarden beskriver en række anbefalede og aftalte mål, der har frist i 2026 og 2032. Målene er sat for indsatser indenfor: Etaper, faciliteter og ophold, Services, Tryghed og trafik, Afmærkning, henvisning og formidling, Rutens underlag, Rutens omgivelser og rekreative kvalitet, Oplevelser og formidling, Hærvejens Perler, Kvalitetssikring i driften.

Økonomiske forhold

Haderslev kommunes kontingent i 2022 til foreningen Udvikling Hærvejen var på 166.232 kr.

Procedure

- Kultur- og Fritidsudvalget 21. december 2023
- Teknik og Klimaudvalget 5. februar 2024
- Land- og Byudviklingsudvalget 19. februar 2024

Beslutning i Kultur- og Fritidsudvalget den 21-12-2023

Indstillingen godkendt

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Beslutning i Land- og Byudviklingsudvalget den 19-02-2024

Godkendt.

Fraværende:

Cecilie Haaland

Bilag

Bilag 1: kvalitetsstandard_hærvejen_final 2023

Oversigtskort A4 stående.pdf

Punkt 29: Hjemtag af eksterne midler - fundraising

24/1332

Sagsresume

Orientering om hjemtag af eksterne midler. Teknik- og Klimaudvalget har besluttet, at forvaltningen skal udarbejde en redegørelse til udvalget for, hvordan der arbejdes med hjemtag af eksterne midler i projekter. I nedenstående orienteres udvalget om fokus for fundraisingindsatsen i Haderslev kommune. Ligeledes redegøres der for potentiale og rammer for fundraising.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Teknik- og Klimaudvalget har den 4. december 2023 besluttet, at forvaltningen skal udarbejde en redegørelse til udvalget for, hvordan der arbejdes med hjemtag af eksterne midler i projekter, se bilag.

Fundraisingindsatsen i Haderslev Kommune:

Der har siden anden halvdel 2022 været et skærpet fokus på fundraising i Haderslev Kommune, hvor der er blevet arbejdet med prioritering, viden og konkrete projekter.

Målsætning for arbejdet med fundraising er først og fremmest:

- At Haderslev Kommune skal blive bedre til at tiltrække medfinansiering
- At sætte fokus på muligheder i puljer og fonde, der kan understøtte og profilere Vækstambition 2030 for mere vækst og bedre velfærd
- At geare de midler, som kommunalbestyrelsen har afsat til projekter
- At professionalisere kommunens tilgang til at få medfinansiering til projekter.

Det skal ske igennem en prioritering, hvor der primært er fokus på fysiske projekter og anlæg. Eksempler herpå er blandt andet:

- Jomfrustien:
  - Ansøgning til A.P. Møllers Fond (Haderslev Kommune er bevilliget 20 mio. kr.)
  - Deltagelse i Interreg Nordsø projektansøgning ”Green Streets: Co-design of climate adapted water management for neighborhood streets” med deltagelse af 8 europæiske partnere og et budget op 5,2 mio. euro (afslag).
- Aarø Naturø:
  - Ansøgning til Danmarks Erhvervsbestyrelse ”Turismeinfrastruktur” (afslag)
  - Dialog med fond med henblik på ansøgning i 2024 (i proces)
- Basen i Skrydstrup:
  - Politisk opbakning og medfinansiering er sikret, hvilket skaber basis for det videre arbejde og fundraising.

Sekundært fokus er på:

- andre prioriterede projekter for Haderslev Kommune, herunder tiltag i Haderslev Kommunes Klimaplan
- Informere og rådgive landdistrikter og frivillige foreninger om lokale projekter
- Strategisk tilgang, sparring og koordinering af fundraising på tværs af administrationen.

Eksempler herpå er blandt andet:

- Områdefornyelsesplanerne i Sønderballe & Oksenvad
  - Sparring til og understøttelse af lokalt fundraisingarbejde (i proces)
- Vojens Bypark drevet af Brugerrådet ved Aktivitetscentret Povlsbjerg
  - Sparring til og understøttelse af lokalt fundraisingarbejde (fuld bevilling fra forskellige fonde på samlet budget på 1.320.000 kr., heraf 1 mio. kr. fra Nordea fondens ”Her gror vi” pulje)
- Nye svømmefaciliteter i Haderslev
  - Politisk opbakning og medfinansiering er sikret, hvilket skaber basis for det videre arbejde og fundraising
  - Initieret dialog med Lokale & Anlægsfonden, der lavede oplæg for Kultur- og Fritidsudvalget den 21. december 2023 med henblik på fremtidigt udviklings samarbejde.

Vidensdeling:

Der screenes løbende for muligheder og ansøgningsfrister hos diverse fonde og puljer, som deles med relevante ledere og medarbejdere i Haderslev Kommune. Flere af disse distribueres også eksternt, bl.a. via Land- og Byudviklingsudvalgets nyhedsbrev.

I perioden november 2022 – januar 2023 er der afholdt to fundraisingarrangementer for frivillige foreninger i Haderslev kommune i samarbejde med landdistriktskoordinatoren og Kultur-, Idræts- og Fritidssamvirket.

I forhold til muligheder i EU-regi er der en tæt og løbende dialog mellem Haderslev Kommune og det Syddanske EU-kontor (SDEO), hvor der udveksles viden om temaer, programmer, konkrete muligheder og partnersøgninger.

Potentialet for hjemtag af eksterne midler:

I 2022 uddelte de danske fonde omkring 32 milliarder kroner, hvilket er næsten dobbelt så meget, som fondene bevilligede til filantropiske formål i 2016. Under området ”Natur og miljø”, der dækker over aktiviteter, som bidrager til forebyggelse af klimaforandringer, klimatilpasning, kystsikring, affaldshåndtering, beskyttelse af vandressourcer og naturbeskyttelse er støtten tredoblet fra 799 millioner kroner i 2021 til 2497 millioner i 2022. En stor del af disse bevillinger er gået til forskning, men kommuner og andre offentlige institutioner har også fået del i nogle af disse støttemidler.

Præmisser for fundraising:

Med mere end 4600 bevilgende fonde i Danmark er mulighederne og fremgangsmetoderne mange og forskelligartede. Overordnet er der dog en række grundpræmisser, som man bør være opmærksomme på i fundraisingarbejdet;

- At fundraise ofte er en langvarig proces der kræver ressourcer, prioritering, samarbejde internt/eksternt, tålmodighed og timing
- At fonde og puljer indenfor deres respektive fundatser og retningslinjer oftest har en vision og et ønske om at bidrage til løsningen af større samfundsmæssige udfordringer
- At bæredygtighed og klima er et helt centrale element i langt de fleste fondes og puljers indsatser, som derfor skal integreres i kommunens projekter
- At projekter der søges om støtte til, skal have et udviklingssigte og et vist element af nytænkning, som kan være med til at inspirere andre. Det er en styrke, at projekter afspejler samfundsrelevans, tendenser, trends, kommunal brand og/eller en udviklingsstrategi, som understøtter projektets ”hvorfors”
- At projekterne ikke er påbegyndte, idet visse fonde kan have et ønske om at tage del i projektudviklingen
- At fonde og puljer oftest ikke støtter udgifter til drift eller tiltag som betragtes for værende et kommunalt anliggende
- At der i projekter med kommunal deltagelse altid er et krav om kommunal medfinansiering og ofte relativt korte tidsfrister, hvilket stiller krav til fremsynethed, prioritering og agilitet. For at kunne imødekomme kravet om kommunal medfinansiering har man i nogle danske kommuner etableret en medfinansieringspulje for prioriterede

projekter, der skal gøre det muligt at agere og respondere hurtigt, når nye muligheder for puljer eller mulige projektpartnere viser sig.

Hvis man skal have støtte til fysiske anlæg som for eksempel kystsikringsprojekter, skal det typisk have flere formål, have et innovativt afsæt i forhold til løsninger og organisering, tidlig involvering af en fond og eventuelt andre projektpartnere, og med en relativt lang tidshorisont for implementering for at være interessant for fonde at støtte.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

TKU dagsordenspunkt 4. december 2023

Punkt 30: Ankenævns- og domsafgørelser

16/5487

Sagsresume

Orientering om ankenævns- og domsafgørelser vedrørende sager i Teknik og Klima.

Indstilling

Direktøren for Teknik og Klima indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Liste over sager, hvor der er truffet afgørelse, er vedlagt som bilag.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 5. februar 2024

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 05-02-2024

Godkendt.

Bilag

Afgørelsesskema TKU 5. februar 2024

Afgørelse vedr. Hyrup Bygade 4 (nr. 1)

Stadfæstelse af afgørelse i sag om afslag på lovliggørende dispensation til nedlæggelse af del af dige (nr. 2)

Afvisning af klage i sag om afslag på lovliggørende dispensation til nedlæggelse af dige (nr. 3)

Stadfæstelse af revurdering af miljøgodkendelse til fjerkræproduktion i Haderslev Kommune (nr. 4)

Stadfæstelse med ændringer af revurdering af miljøgodkendelse til fjerkræproduktion i Haderslev Kommune (nr. 5)

Svar fra Ankestyrelsen vedr. aktindsigt (nr. 6)

Punkt 31: Underskriftsside

Sagsresume

Teknik- og Klimaudvalget skal godkende beslutningsprotokollen. For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert medlem underskrive ved at trykke på "Godkend".